

BANSKOBYSTRICKÝ EVANJELIK

ROČNÍK 4

2009/2-3

...zvestujem vám veľkú
radosť, ktorá bude všetkému
ľudu, lebo narodil sa vám
dnes v meste Dávidovom
Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.
(Lukáš 2, 10 – 11)

Si Boh, ktorý je s nami (Vianoce)

Ajhľa, panna počne a porodí syna
a dajú Mu meno Emanuel;
to v preklade znamená: Boh s nami.
(Matúš 1,23)

Pane, proroctvá sa naplnili a Slovo sa stalo telom. Pre nás to už nie je Tvoj sľub, že príde Mesiáš. Ty si v plnosti času prišiel. Si Boh, ktorý je s nami. Predkovia nám zanechali sviatky, ktoré nám to každoročne zdôrazňujú. Len my sa niekedy správame, ako keby si tu nebol, ako keby všetko malo byť len budúcnosťou, o ktorej sa možno dá aj pochybovať. Ako keby nebola tá Tvoja minulosť a prítomnosť. Si s nami v našich radoostiach, s nami v našich trápeniach, s nami v našom živote, s nami v našej smrti. Preto sa nemusíme báť. Naplň naše dni silou svojho Svätého Ducha, aby sme aj my dokázali byť s Tebou a aby sme neprehliadli to, že ak si splnil proroctvá, ktoré boli kedysi v našej minulosti pre tých pred nami budúcnosťou, naplnia sa aj Tvoje zasľúbenia, ktoré hovoria o našej budúcnosti. Tie o vzkriesení, o večnom živote, o pripravených príbytkoch pre nás, o tom, že s nami budeš vždy. To je milosť, z ktorej nechceme vypadnúť svojou nedôverou a malovernosťou. Dopraj nám s Tebou prebývať teraz i potom. Ďakujeme za toto svetlo do našich dní.

Keď chýbajú slová
(Kniha modlitieb)

Úvodník

Vrcholiaci Advent a prelamujúci sa vianočný sviatok. To práve žijeme. Už by to malo byť na nás všetkých aj vidieť. Vidno, že rátame s prichádzajúcim Kristom v betlehemscom dieťati. Vidno, že rátame s Kristom narodeným v našom srdci počas tých niekoľkých a či mnohých prežitých Adventov a Vianoc z minulého obdobia. Vidno, že rátame s Kristom, ktorý príde v moci a sláve, aby súdil živých i mŕtvych.

Dnes som stál pri okne a čakal na príchod človeka. Odrazu som uvidel dvoch chlapcov, asi ôsmakov, žiakov z vedľajšej školy, ako sa potácajú pod vplyvom alkoholu popod okná našej fary smerom do mesta.

Stretol som vekom skúsených ľudí, ktorí sa vyjadрили, že starí, chorí a nevládni, to nie je partia pre nich, aby sa s nimi na chvíľu zastavili a rozmýšľali o živote.

Stretol som ľudí, ktorí nechcú vidieť, že presadzovanie ich názoru môže znamenať bolestivú ranu pod pás druhým. V rodine, spoločnosti, cirkvi.

Stretol som ľudí, ktorí s plnými taškami darčiekov boli arogantní k blížnemu svojmu pri eskalátore a výťahu v supermarkete.

Stretol som všelikoho. V Advente, v čase prípravy na príchod Krista. A bolo mi aj smutno. Pretože sa podobajú na zástup, pred ktorým Kristus, keď ho uvidel, zaplakal. O ktorých platí: Bože, odpusť im, lebo nevedia, čo činia!

Prajem Vám všetkým pokojné, radostné a požehnané sviatky Vianoc. Budú také, keď budeme rozdávať pokoj, radosť, porozumenie, keď budeme žehnať.

Toto číslo Banskobystrického evanjelika je hlbšou retrospektívou do uplynulého času. Čím sme žili, ako sme verili, čo nás formovalo, aký bol život nášho zboru. To sme sa pokúsili vtesnať na pár stránok. Prajeme Vám požehnané čítanie.

Daniel Košťal

On určite príde

Poslednými Ježišovými slovami v Biblii je potešiteľné zaslúbenie: „Áno! Prídem čoskoro!“ To teda znamená, že na konci celého ľudského snaženia a konania stojí Ježiš Kristus. A tomuto Ježišovi všetko ide naproti ako tie múdre panny. Všetko dianie sveta a vesmíru speje nakoniec k Nemu. Pri ňom aj my všetci nakoniec skončíme. Naša viera a nevera, naša láska a zloba, naše kresťanstvo a ateizmus, naše túžby, ciele a snahy, so všetkým týmto sa raz ocitneme pred Kristovou súdnou stolicou. My veriaci kresťania si túto hlbokú, neotrasiteľnú pravdu vari najplastickejšie uvedomujeme. Ale aj keď toto vieme, často sa ešte pýtame, čo všetko sa dovtedy v dejinách sveta odohrá, aké katastrofy, aké kataklizmy môžu ešte tento svet postihnúť? My to nevieme a dobre tak, že nevieme, že tieto veci sú skryté pred naším zrakom. Jedno však

vieme bezpečne a o tom nás Pán osobne ubezpečuje, že vyvrcholením všetkého bude On sám.

Preto na Kristovo upozornenie „prídem čoskoro“ cirkev odpovedá: „Amen! Príď, Pane Ježiši!“ Práve po tieto dni sa po našich zboroch a chrámoch ozýva adventné modlitebné volanie: „Príď, Pane Ježiši!“ Celý adventný čas je vlastne naplnený vnútornou žiadosťou kresťanských zborov po Jeho druhom príchode. Kto je kresťan podľa srdca, ten nemôže mlčať. Cirkev takto volá a vyznáva. Kresťan musí zákonite túžiť po Kristovom príchode.

Lenže tu sa nám natíska ešte ďalšia otázka: Nemusíme sa Jeho príchodu obávať? Nemusíme sa desiť Jeho súdu? Veď Božie slovo predsa hovorí, že „je hrozné upadnúť do rúk živého Boha“ (Žid 9, 31). Pre veriacich to ale

hrozné nie je! Uznávajú svoju vinu pred Bohom a v Spasiteľovi Ježišovi Kristovi nachádzajú opravdivého záchrancu, ktorý ich pred Božím súdom ospravedlní od všetkých vín a hriechov. Áno, kto verí v Neho, nebude odsúdený. Božie slovo nás o tom uisťuje (J 3,18), a preto ozajstní kresťania túžia po poslednom dni a v hodine svojej smrti sú šťastní, lebo sa už cítia pri svojom Spasiteľovi. Keby som v živote nebol býval svedkom takejto túžby u človeka mne veľmi vzácneho, možno by sa mi oveľa ťažšie na túto tému hovorilo. Ale videl som a mám o tom osobnú skúsenosť, ako tí, čo ustali, v boji žitia priam dychtili po tej hodine, keď im už Pán zotrie každú slzu z očí (Zjav 7, 17).

Advent vrcholí. Mali by s ním vrcholiť i naše túžby po Pánu Ježišovi, po stretnutí sa s Ním. Blížiace sviatky Jeho narodenia môžu nám toto stretnutie umožniť a povzbudiť nás v očakávaní na Jeho druhý príchod. Kto sa s Kristom v živote stretáva, ten sa jeho príchodu k súdu nebojí.

Pane Ježiši, stretni sa s nami, vyjdí nám v ústrety na cesty nášho života, zjav sa nám cez Vianoce a buď s nami, aby sme sa aj my dokázali tešiť na Tvoj druhý príchod.

Ján Beňuch

Čia oslava sú Vianoce?

Poznáte ľudí, ktorí sa netešia na Vianoce? Je vôbec možné, aby sa niekto netešil na Vianoce? Na voľné dni pokoja, na výnimočnú atmosféru, na dobré jedlá, na darčeky, blízkych, návštevy a podobne? Áno, sú ľudia, ktorí prežívajú vianočnú depresiu. Predovšetkým opustení, osamelí a zranení ľudia, ktorí aj počas Štedrého dňa zostávajú sami so svojimi problémami. Ďalej sú to workoholici, ktorí majú hlavu plnú smútku, že sa budú musieť zastaviť na pár dní a nepracovať. Taktiež sa netešia preťažené ženy, takpovediac biblické Marty, ktoré musia vykonať veľa nadštandardných povinností.

Už len myšlienka na to, čo všetko je potrebné urobiť, ich môže okradnúť o pravú radosť Vianoc. Ale položme si otázku, či čistý byt, plné stoly vybraných jedál, chutné koláče, ozdobený stromček robia Vianoce Vianocami. Z Vianoc sme urobili veľkolepú oslavu, ale Toho, koho narodenie oslavujeme, si nevšímame.

Žiaducim by bolo prehodnotiť svoj postoj. Možno sa rozplynie i depresia, keď si človek uvedomí, že Ježiš prišiel, aby pomohol niešť problémy, osamelosť, zranenia. Ježiš prišiel, aby na pár dní zastavil tých, ktorých práca obrala o dar najvyššej ceny. Ježiš prišiel odbremeniť preťažených, aby pri ňom nabrali novú silu. Je hodné si Ho všimnúť, byť s Ním, sústrediť sa Naňho, osláviť Jeho narodenie, lebo Jemu patria Vianoce. Nie depresii, prepracovanosti, vyčerpaniu a dokonca ani honosnej vonkajšej pozlátky. Ak Vianoce budú o narodenom Ježišovi, potom sa môžeme tešiť a prežiť ich v čistej detskej radosi.

Slávka Košťalová

Najkrajší dar

„Máte krásny zvyk na Vianoce,“ reagoval známy, keď som mu rozprávala o tom, ako my trávime Vianoce.

„Stretnúť sa celá rodina po návrate z kostola a celý večer sa rozprávať... My to nepoznáme, ani kostol, ani stretnutie celej rodiny, my po večeri čumíme na telku,“ pokračoval.

Zvykli sme si na Štedrý večer stretnúť sa celá rodina. Každý má za stolom svoje miesto, aj priatelia. Po večeri si rozbalíme darčeky a potom pri svetle sviečok a krbu sa rozprávame dlho do noci. U nás počas Vianoc televízia neexistuje. Podaktorí sa čudujú, ako je to možné, nechápu to a nevedia si to ani len predstaviť. Sviatky bez televízie a ponúkaných filmov, ktoré veľakrát nemajú nič spoločné s podstatou Vianoc.

Už niekoľko rokov sa na nás z televízie, z výkladov, z reklamných letákov usmieva Santa Claus sediaci na saniach, ktoré ťahajú soby na čele so sobíkom Rudolfom s červeným nosom. Santa, ktorý darčeky pchá do poriadne napchanej červeno-zelenej pančuchy visiacej nad krbom, ktorého komínom prelezie do miestnosti. A nebolo to tak dávno, keď namiesto Vianoc sme mali sviatky pokoja a mieru, aby sa zakryli Vianoce a všetko s nimi spojené.

Na Slovensku nosí deťom darčeky Ježiško. Aspoň to deťom väčšina z nás tvrdí. Máme malého synčeka Adamka. S manželom sme sa rozhodli, že mu neponúkame ani túto verziu. Darčeky si dávame navzájom na znak vzájomnej lásky a ako symbol darov, ktoré priniesli Ježiškovi traja mudrci. Čas ukáže, či budeme úspešní. Boh nám pomáhaj splniť si túto výzvu.

Akosi sa za posledné roky vytratilo to krásne, čo robilo Vianoce Vianocami. Spoločne strávený večer v kruhu rodiny a najbližších. Bez hektickosti všedných dní sa v pokoji porozprávať o všetkom, čo sme prežili. Lásku a porozumenie akosi vytlačili preplnené výklady a honba ľudí za čo najlepším a najdrahším darčekom. A zabúdame, že ten najväčší dar, ktorý ľudstvo má, je láska Ježiša Krista. Vianočné sviatky sú práve o jeho láske a o láske, ktorú si navzájom dávame. O tej láske, ktorej nám je dopriate celým priehŕstím. O tej láske, ktorá klope na srdce každého a trepezlivo čaká. Čaká, kedy jej otvoríme a dovolíme vojsť do našich srdiec.

Daniela Kozová

Radosť, radosť nad radosti! Zavítaj k nám, Host' z výsosti...

Radosť je všeobecný jav. Človek sa môže radovať zo všeličoho. Z dobrých aj zlých skutočností. Na Vianoce si prajeme pokojné, radostné a láskyplné sviatky. Keď sme v škole hovorili o tomto prianí, deti to opisali ako radosť z darčiekov, z toho, že sme spolu s rodičmi a súrodencami, stretne sa s príbuznými atď. Platíť by malo, že tieto skutočnosti vymenované deťmi sú všeobecne rozšíreným javom v každej rodine počas Vianoc, ale aj mimo nich.

Jeden môj známy mi raz povedal, že má z vianočných sviatkov strach. Keď sa všetci stretnú, určite sa zase pohádajú. A keď som sa ho

po Vianociach opýtal, ako bolo, povedal, že rovnako. Nielen on, ale aj mnohí iní môžu mať podobnú skúsenosť. V televízii a časopisoch sa pred Vianocami objavujú rady psychológov, ako nepokaziť vianočné sviatky deťom i dospelým. Ako nakupovať darčeky, ako „uhasiť začínajúci plameň sklamaní“ a zachovať pokoj pri ich rozbaľovaní pod vianočným stromčekom. A psychológovia radia aj ďalej. Stretne sa s príbuznými po dlhšom čase. Padne neprijemná otázka, ktorá môže byť síce dobre myslená, ale hneď všetko pokazí. Ako sa v takejto situácii zachovať, nezabuchnúť za sebou dvere a

neutiecť rýchlo tam, odkiaľ sme na Vianoce opäť po dlhom čase prišli. Vynikajúca myšlienka zo strany masmédií, že myslia aj na takúto síce nepríjemnú, a predsa rozšírenú skutočnosť počas sviatkov radosti a pokoja.

Tešíme sa na Vianoce, pretože opäť po roku aspoň raz prideme do kostola. Dúfame, že kostolná vianočná atmosféra nás nesklame, nabudí vianočnú radosť a privedie k tomu, aby sa táto radosť preniesla k prestretému stolu, do celého času, ktorý máme počas sviatkov prežiť. A dúfame, že to tak naozaj bude.

Ako vidíme, vianočná radosť je veľmi krehká skutočnosť. Nestabilná. Akoby to bolo niečo mimo nás, čo nedokážeme ovplyvniť, ale aj napriek tomu sa musíme snažiť zachovať múdro, aby bola. Aby sa na chvíľočku, aspoň počas Vianoc objavila. Musíme byť len dostatočne dôvtipní a nepokaziť radosť z prekvapení. Nepovedať slovo, ktoré vyprovokuje a donúti rozmýšľať. A nech len nie je zase v kostole nuda, lebo o rok už do kostola neprídeme. Predsavzatia a očakávania, ktoré sú dôležité. Pretože radosť patrí k životu. Pretože vianočnú radosť prežívame len raz v roku.

Naozaj? Žijeme takto? Myslíme takto? Toto sú Vianoce?

Áno, takto žijeme, myslíme, toto sú skutočné Vianoce. Pre mnohých.

Radosť, radosť nad radosťou! Zavítaj k nám, Host' z výsosti... Tieto slová zaspieva každý, kto počas vianočného kruhu aspoň raz navštívi

chrám Boží. Je to časť refrénu vianočnej piesne č. 55 z nášho Evanjelického spevníka. Komu je táto radosť určená? Všetkým ľuďom na svete. A predsa, prežívať ju smie len ten, kto srdcom verí, že Ten Host' z výsosti je Kristus, ktorý prichádza. Ako betlehemske dieťa. Ako Ten, ktorý stojí pri dverách ľudského srdca a klope (Zjavenie Jána 3, 20). Ako Ten, ktorý ťa raz zavolá a ty odídeš z tohto časného sveta. Ako Ten, ktorý príde, aby súdil živých i mŕtvych.

Ak nepozveš Krista za svojho Pána a Vodcu nad tvojím životom, je ti zbytočné chystať a prežívať sviatky Vianoc. Ak nevysvetlíš svojmu dieťaťu pravý zmysel Vianoc a nežiješ s Kristom počas každého jedného dňa vo viere v Neho, je ti zbytočné kupovať stromček, dary a chystať sa na Vianoce. Ak nie si pripravený odpustiť a napraviť svoj život, je ti zbytočné pozývať ľudí k štedro prestretému stolu. Nepomôžu ti ani rady psychológov. Bez Krista v tvojom srdci a v tvojej domácnosti sú Vianoce zbytočné. Nepomôže ti ani kostolná vianočná atmosféra. Všetko zostane len rámom a pozlátkou bez obsahu.

Preto pozri, pozri, duša milá, Spasiteľ sa ti narodil, tvoja túžba sa splnila, prišiel, by nás vyslobodil; On sa pre nás ponížil, aby hriešnych vykúpil. Radosť, radosť nad radosťou! Zavítaj k nám, Host' z výsosti; vitaj, vitaj, k nám zavítaj, Sinko spravodlivosti.

Daniel Košťal

Duch Vianoc

Bol večer posledného pracovného dňa pred vianočnými sviatkami. Jeden z kolegov navrhol ísť na chvíľu na balkón trochu sa schladiť, nadýchať sa čerstvého vzduchu a hľadať nové námety a inšpiráciu. Boli to novinári a práve sa pripravovali na predvianočné spravodajstvo. Na balkón vyšli len tak bez kabátov. V tom zavial vetrik a dvere sa zabuchli. Nikto si to ale nevšimol. Po krátkej chvíli im začalo byť zima a chceli sa vrátiť späť do vykúrenej kancelárie. Lenže nikto z

nich nemal kľúč. Ostali vymknutí na balkóne výškovej budovy kdesi v New Yorku. Bol december a teplomer ukazoval mínusové hodnoty. Mobilný telefón mal len jeden z nich a práve sa mu minul kredit. Začali kričať na ľudí na chodníku, či ich niekto nebude počuť. Balkón bol privysoko, ľudia na chodníku sa menili na mravce, nikto nepočul ich zúfale volanie, ktoré sa okrem iného miešalo aj s hlukom rušnej ulice. V budove už nikto iný nebol, len oni.

Dostali nápad napísať odkaz na papier a hodiť ho z balkóna. Možno ho niekto prečíta a pomôže. Nemali ani papier, len bankovky, a nemali ani pero, len rúž. Napísali teda odkaz na dvadsaťdolarovku rúžom, hodili ju a s napätím čakali, čo sa bude diať. Išiel okolo jeden pán, vzal bankovku, strčil si ju do vrecka a išiel ďalej. Nádej bola stratená.

Začali rozmýšľať nad zmyslom tejto situácie. Mysleli si, že sú tam preto, lebo sa má stať niečo veľké, čo zmení životy všetkých ľudí, a že práve oni budú svedkami niečoho veľkolepého, vďaka čomu sa stanú slávnymi a bohatými. Možno prídu mimozemšťania, možno uvidia úkaz, ktorý ešte nikto nikdy nevidel, urobia reportáž a ich meno sa stane známe po celom svete. A tak v zime a v mraze čakali, čakali a čakali, ale nič zvláštne, čo by malo zmeniť životy všetkých a čo by ich malo presláviť, sa nedialo.

P o d i š l i k u zábradliu a upriamili svoj pohľad na chodník, na cestu na námestie. Vtom na námestí rozsvietili vianočný stromček. Bol veľmi krásny. Hľadeli naň s úžasom.

Vo vedľajšej, tiež výškovej budove sa práve rozchádzal pár mladých ľudí. On už mal zbalené všetky kufre a bol už pripravený na odchod z ich spoločného života. Práve na Vianoce, keď ľudia majú byť spolu a tešiť sa zo spoločne strávených chvíľ. Ona stála pri okne. Ani jej pohľadu neunikol rozsvietený vianočný stromček na námestí. Neunikli jej ani tí ľudia na balkóne. Nevedela, prečo sú tam. On sa medzi dverami naposledy pozrel na ňu a už ich chcel zavrieť, keď vtom povedala: „Možno takto vítajú Vianoce každý rok. Je to také romantické.“ Mala pri tom slzy v očiach. On sa obzrel, vošiel späť do izby, objal ju a povedal: „Áno, je to romantické, ale veď aj my môžeme takto vítať Vianoce každý rok.“ Objali sa a Vianoce strávili spolu. Možno to boli ich najkrajšie Vianoce v živote. Ale určite nie

posledné.

Potom prišiel na balkón upratovač, ktorý sa odtiaľto chodil každý rok pokochať pohľadom na rozsvietené námestie. Bol prekvapený, že tam ešte niekoho stretol. Skupina novinárov sa vrhla do vyhriatej miestnosti a boli šťastní, že neostali celé sviatky na balkóne. Očakávali niečo veľkolepé, ale to sa nestalo. Ale stalo sa čosi oveľa významnejšie. Spojili sa dva ľudské životy a naplnili sa šťastím. O tom sa ale skupinka novinárov nikdy nezozvie.

Je to príbeh jedného amerického seriálu. Zaujal ma. Tak ako sa skupinka novinárov nikdy nezozvedela zmysel ich vymknutia na balkóne v mrazivom počasi, tak sa ani my nikdy nezozvieme zmysel zámerov Boha. Keď sa niekomu stane niečo nepríjemné, často si kladie otázku: „Prečo sa to muselo stať práve mne?“ Možno sa nikdy nezozvie odpoveď na svoju otázku. A jeho problém, jeho utrpenie a jeho prekonanie môže niekoho posilniť alebo upevniť vo viere. Môže tak niekomu pomôcť a ani sa o tom nemusí nikdy dozvedieť.

Božie cesty sú nevyspytateľné a len Boh vie, čo nás čaká. Náš život je v rukách Božích. Môžeme Bohu len ďakovať za každý prežitý deň.

„Hospodine, ty si ma preskúmal a poznal. Ty vieš, či sadám, či vstávam; i moju myšlienku chápeš zďaleka. Ty pozoruješ, či chodím, či ležím, o všetkých mojich cestách vieš. Ešte nemám slovo na jazyku a Ty Hospodine, už ho celkom vieš. Obklopuješ ma zôkol-vôkol, svoju dlaň kladieš na mňa“ (Žalm 139, 1–5).

Daniela Kozová

Dne s vyznávam, že Pán je mojim svetlom, mojou spásou. K tomuto poznaniu mi pomohol môj Boh a Pán, keď ma vyviedol z tmy do svetla, a to nielen obrazne.

Narodila som sa do rodiny, kde ctili Boha a nás ako deti vychovávali v bázni Božej. Keď nám náš otecko, ešte príliš mladý, zomrel, presťahovali sme sa štyri deti s maminkou z rodných Poník do Banskej Bystrice. Tu sme našli nový, láskavý domov v cirkvi. Ako sme my deti dospievali, zapájali sme sa do práce v cirkvi. Prúdil v nej vtedy svieži duchovný život. Ja som s nadšením pracovala s deťmi v nedelnej besiedke. Práca s deťmi mala byť mojim zamestnaním po absolvovaní štúdia na učiteľskom ústave. Veľmi som sa na to tešila, mala som plno plánov. Svoju budúcnosť som videla jasnú a krásnu. A tu zrazu, tesne pred maturitou, ostala z mojich plánov hŕba trosiek! Takmer z večera do rána som prišla o zrak. Pre všetkých blízkych, nadovšetko však pre mňa, to bol strašný úder. Pýtala som sa: „Prečo, prečo ma Pán Boh takto tresce? Veď som nič zlé neurobila!“ Postupne som prestávala veriť v láskavého a spravodlivého Boha. Pravdupovediac zanevrela som na Neho! Hľadala som pomoc u lekárov, strávila som celé mesiace v nemocniciach. A napriek mnohým operačným zákrokom bez pozitívneho výsledku. Po čase som sa dostala na očné kliniku v Martine a tam mi Pán poslal do cesty ošetrojúceho lekára, veriaceho horlivého kresťana. A práve on mi pomohol stretnúť sa s najlepším Lekárom, ktorý

má moc uzdraviť nielen telo...

Dostala som pozvanie do rodiny Dr. Ormisa, kde sa stretávali horlivci Boží, aby hlbšie poznávali Písmo. Boli to Priatelia Modrého kríža (vnútromisiijný ev. a. v. spolok), krásne spoločenstvo veriacich ľudí. Slovom Božím tam vtedy slúžil brat S. Činčurák, horlivý evanjelista, prostý roľník s prirodzenou inteligenciou a znalosťou Biblie. V cirkvi bol veľmi vážny. Zamýšľal sa vtedy nad podobenstvom o stratenom groši, ktorý hľadala chudobná žena, kým ho nenašla. Vykutala ho zo špinavého kúta, ofúkala ho, očistila. Tešila sa tak veľmi, že sa o svoju radosť podelila aj so svojimi susedkami. Ujček Činčurák (tak sme ho volali) tak živo vylíčil túto udalosť, že som takmer nedýchala. Odrazu som sa cítila tým grošom, ktorý sa odkotúľal z Božej dlane. Acítila som že ON – Láska ma hľadá! Vykutáva ma z chladného špinavého kúta! Vykutával ma prútom a palicou, až to riadne bolelo! Cítila som tie Božie dotyky. Boleli a blažili. Vtedy si ma Pán našiel! Vzal ma do dlane, ofúkal, očistil a vyleštil, aby som sa jagala v jeho dlani. Vtedy som spoznala, že ma Pán vytiahol z tmy do svetla, a to opravdivo. Uverila som v jeho Lásku, ktorá ma hľadala a našla. A ja zblúdená ovečka som mu na kolenách ďakovala.

Aj keď som ešte roky musela pobudnúť v Božej škole, aby ma formoval podľa svojej vôle, už som sa viac nestťažovala! V tejto škole som mnoho získala a nakoniec mi Pán vrátil aj telesný zrak. Vďaka za to! Dovoľme Bohu, aby nám pomohol kontrolovať naše túžby, aby nás formoval a svojou milosťou pôsobil v našich životoch. Veď väčšej lásky ako jeho niet.

Podpísaná: Stratená a nájdená
Autorka textu teta Elenka Žárková je
obyvatelkou CZD Kanaán

Ved' ja sa nehanbím za evanjelium (Kristovo): lebo mocou Božou je ono na spasenie každému veriacemu, najprv Židovi, a aj Grékovi. (Rímskym 1, 16)

Hanba a ostych. Každému z nás je známy tento pocit už od detstva. Keď sa dieťaťko schováva mame za sukňu, keď otcovi nalepí nosík na rameno a robí sa, že nie je prítomné. Hanba a ostych sa z času na čas prejavia so svojimi dôsledkami. Za čo sa človek hanbí? Za zlé výsledky v práci, za svoju minulosť, za svoje slabosti, za svoj výzor, za zlú reakciu. Za to, že niekam neskoro prišiel, že niekto odhalil jeho chyby. Trápne sa cítíme najmä vtedy, keď každý vidí to, čo my by sme najradšej zakryli.

Hanblivosť, táto intímna vec, postihuje všetky oblasti nášho života, nevynímajúc vieru. Človek sa hanbí v nekresťanskom prostredí prejavíť svoje názory, slová, skutky a vieru. Vo svojom cirkevnom zbore zas použiť svoje dary a vo svojej rodine i okolí niešť a šíriť Kristovo evanjelium. Myslíme si, že by sme klesli v očiach svojich známych, priateľov a svojej vlastnej rodiny.

A čo apoštol? Sám za seba by sa možno mohol hanbiť. Za svoj výzor, svoju krátkozrakosť, svoju pochybnú minulosť lovca kresťanov a možno aj za to, že bol trochu Žid a trochu Riman (hoci mu to aj pomohlo). Ale za svoje vyznanie sa hanbiť nemôže. Za to, čo vám hovorím, sa hanbiť nemôžem. Pretože je to evanjelium. Boží odkaz pre vás. Príbeh, ktorý som si nevymyslel. Príbeh, ktorý vás môže zachrániť. Apoštol Pavel hovorí:

Nehanbím sa za evanjelium Kristovo. Tieto revolučné slová vychádzajú z jeho najhlbšieho vnútorného presvedčenia. Slová nadšenia a odhodlania píše z Korintu do Ríma na tretej misijnej ceste. Mal v pláne na ceste do Španielska prechádzať cez Rím a navštíviť tam cirkevný zbor (hoci ho nezaložil a osobne nepozná) i vkročiť do konfrontačného prostredia plného rôznych náboženstiev, mnohorakej kultúry, mesta umenia a filozofie. Bol si však dobre vedomý toho, čím mesto žije, čo vyznáva a do akého prostredia vstupuje. Pýtal sa sám seba či nájde pochopenie a podporu svojej misijnej činnosti, či uspeje a obstojí s evanjeliom. V svojom pláne bol neoblomný a vedel, že nič lepšie im nemôže ponúknuť. Nič lepšie od zachraňujúceho evanjelia, ktoré má silu spasiť aj ich duše totižto neexistuje. Jediným jeho zmyslom bolo naplniť Ježišov misijný príkaz: Budete mi svedkami do posledných končín zeme.

Nehanbím sa za to, o čom som presvedčený. Stojím si za vyznaním a interpretujem ho vo svojom živote. Také niečo napísať, vyžadovalo odvahu a ešte väčšiu prakticky to ukázať. Pre Pavla to nebol žiaden problém. Bol si vedomý toho, že popri všetkej múdrosti, ktorú svet objavil, Kristovo evanjelium svetskú múdrosť vysoko prevyšuje. V Liste Kolosenským 2, 3 napísal, že v Kristovi sú skryté všetky poklady múdrosti a poznania. Preto smelo mohol tvrdiť, že pred kultúrnou a filozofickou smotánkou Ríma sa s evanjeliom hanbiť nebude. Na základe knihy Skutkov apoštolov a jeho listov vidíme, že Pavel nebol silný len v reči, ale skutočne životom ukázal, že sa za evanjelium nehanbí. Bol ochotný preň položiť aj vlastný život.

Apoštol je osobitným príkladom odvahy a vytrvalosti, ktoré potrebujeme aj my pri nesení a odovzdávaní evanjelia. Chodil z krajiny do krajiny a hlásal evanjelium Ježiša Krista. A ako pochodil?

Námaha a väzenie, ako sám hovorí, mnohé údery a nejedno smrteľné nebezpečenstvo (2Kor 11, 23 – 28). Len si predstavme, ako musel po všetkých tých bitkách vyzerat' Pavlov chrbát. A napodiv nikdy mu nezišlo na um, že by mal prestať hlásať evanjelium. Zdá sa, že Pavol bol nesmierne vytrvalý. Kamene padali na jeho hlavu a aj tak mu do nej neprenikla myšlienka zanechať svoju službu. Hlásanie evanjelia bolo pre neho nesmierne dôležité. A nie je o nič menej dôležité ani dnes.

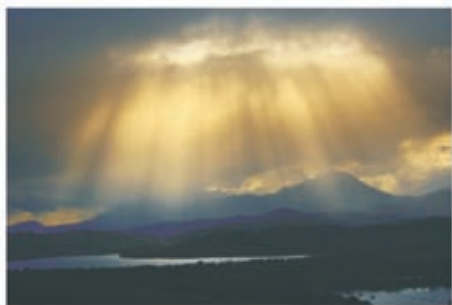
Dnes, keď zlyháva morálka, keď prevládajú negatívne vzory, keď zľahčujeme hriech a vraždu ospravedlňujeme, nemôžeme sa vyhovárať ani sa nechať zastrašiť posmešnými hlasmi a

vonkoncom sa ostýchať odovzdávať evanjelium. Práve ono môže poslúžiť k zmene človeka, odviesť z nebezpečnej životnej cesty, darovať nový pohľad na život, naučiť odlišné správanie a stať sa mocou Božou na spasenie každému veriacemu hriešnikovi.

Keď si uvedomíme, že evanjelium má cenu spásy a večnosti, že nás obohacuje, obživuje, pomáha žiť, a keď nás nestojí palicovanie ani kameňovanie, potom sa nemôžeme zaň hanbiť, ale s úsmevom, odvahou sa k nemu priznávať a neochvejne ho zvestovať vo svojom okolí, zamestnaní, cirkvi i rodine.

Slávka Košťalová

Bud' svetlo... (Prázdninové „vedecké“ zamyslenie)

Pred časom som zazrel na jednom študentovi tričko s biblickým textom: „Vtedy riekol Boh: Bud' svetlo! A bolo svetlo.“ (Genesis 1:3)

Nebolo by to nič mimoriadne, lebo tričká s biblickými textami už dávno nie sú zvláštnosťou. A predsa – text bol výnimočný tým, že slová „Bud' svetlo“ boli nahradené Maxwellovými rovnicami elektromagnetického poľa, čo dávalo priestor mnohým otázkam. Čo tým chcel pôvodca textu vyjadriť? Sebavedomé vyhlásenie, že my vieme, čo vtedy povedal Boh? Nepriame prihlásenie k viere v Stvoriteľa v súlade so súčasnými poznatkami vedy? Či sa iba chcel pochváliť znalosťami z istej oblasti fyziky? A množstvo ďalších možných otázok – prinajmenšom celkom dobrý dôvod na zamyslenie...

Neskoršie som zistil, že spomenuté tričko nebolo originálnym bratislavským nápadom, ale že podobné tričká si mohli americkí študenti kúpiť za 25 dolárov dávno pred vznikom slovenskej verzie. Americký originál mal na jednej strane spomenutý text a na druhej grafické znázornenie gravitačného poľa tzv. „čiernej diery“ – v USA ho nosievali študenti fyziky alebo astronómie. Toto zistenie mi bolo ďalším podnetom na zamyslenie nad inšpiratívnym „študentským“ poňatím biblického textu.

Iba jedno je v tomto prípade isté: Boh nevyriekol Maxwellove rovnice elektromagnetického poľa, lebo sú to Maxwellove, a nie Božie rovnice. Ide síce o geniálny, ale aj tak iba o ľudsky formulovaný matematický model, ktorý vychádza z fyzikálnych poznatkov o javoch pozorovateľných v tomto svete. Keby ich Boh bol predsa len vyriekol, potom by Maxwellove rovnice mohli byť zapísané matematickými symbolmi a operátormi takto:

- $\text{div } D = \rho$
- $\text{div } B = 0$
- $\text{rot } E + \nabla B / t = 0$
- $\text{rot } H = i + \nabla D / t$

a v slovnom vyjadrení by zneli nasledovne:

- Divergencia vektora elektrickej indukcie sa

rovná objemovej hustote elektrického náboja.

· Divergencia vektora magnetickej indukcie sa rovná nule.

· Súčet rotácie vektora intenzity elektrického poľa a parciálnej derivácie vektora magnetickej indukcie podľa času sa rovná nule.

· Rotácia vektora intenzity magnetického poľa sa rovná súčtu vektora elektrického prúdu a parciálnej derivácie vektora elektrickej indukcie podľa času.

Čo by mali ľudia z takéhoto biblického záznamu? Čo by im mohol povedať o Bohu a o Stvorení? Pred stáročiami a tisícročiami by možno ľudia videli v zápise rovníc nejakú čarodejnú zaklínaciu formulu. Snažili by sa ju rozlúštiť v túžbe po moci vedieť vyčarovať svetlo kdekoľvek a kedykoľvek by sa im zachcelo. A kto by tomu rozumel dnes? Bežný laik určite nie a aj bez znevažovania vysokoškolských vedomostí možno predpokladať, že iba menšia časť inžinierov s elektrotechnickým vzdelaním naozaj rozumie Maxwellovým rovniciam a seriózne s nimi pracuje iba nepatrný zlomok špecialistov zaoberajúcich sa elektromagnetickým žiarením.

Treba tiež povedať, že so svetlom to vôbec nie je také jednoduché, lebo ani Maxwellove rovnice nedokážu opísať všetky jeho vlastnosti a účinky. Je teda svetlo elektromagnetickým žiarením? Podľa kvantovej fyziky sa svetlo správa aj ako prúd nehmotných častíc – fotónov, ktoré sa považujú za základné elementy elektromagnetického poľa. Táto predstava na rozdiel od Maxwellových rovníc pomáha pochopiť fotosyntézu, bez ktorej by sme si nevedeli vysvetliť život rastlinnej ríše. Ale dosť hlavolamov.

V každodennom živote narábame so svetlom ako so samozrejmosťou, hoci na rozdiel od svätajánskych mušiek sami

svietiť nevieme. Zato však dokážeme svetlo vyrábať, lúčom svetla prevráťť diamant i operovať oči. Ale vieme jednoznačne povedať, čím svetlo vlastne je? Veda skúma a snaží sa opísať iba to, ako sa svetlo za rôznych okolností a podmienok prejavuje, čo spôsobuje. Všetky vlastnosti svetla zatiaľ nevieme definovať jedinou teóriou – jediným fyzikálno-matematickým modelom. Uspokojujeme sa všeobecne znejúcim vysvetlením, že ide o „istú formu“ energie. Povieť si, no a čo? Veď pred tisícročiami si ľudia svietili faklami a pritom nemali ani poňatia o kyslíku – hlavná vec, že si so svetlom fakle dokázali pomôcť. Z tohto pohľadu sme aj po tisícročiach iba o niečo pokročilejší „nosiči fakiel“, čo pri narábaní so svetlom využívajú aj nejaké Maxwellove rovnice a akúsi kvantovú fyziku. Je pravdou, že bez praktického využitia vedeckej definície elektromagnetického poľa či fotónov by sme nemali klasický telefón ani mobily, ani rozhlas či televíziu, ani počítače, nemohli by sme skúmať vesmír cez Hubblov teleskop, nemali by sme laserové chirurgické nástroje a ani kuchynské mikrovlnky... Ale nič z tohto poznania nemôže vystihnúť hlboký zmysel slov zaznamenaných pred tisícročiami v 3. verši 1. kapitoly Genesis:

„Vtedy riekol Boh: Buď svetlo! A bolo svetlo.“

Pokojne môžeme využívať všetky možnosti súčasnej vedy a technológií, môžeme so zatajeným dychom nazerať do zákutí rozľahlého vesmíru a objavovať dosiaľ nepoznané bez toho, aby sme čo i len nepatrne zaváhali a s bážňou nevyznali:

„Slovo nášho Boha zostáva naveky!“

Ján Biba

Hárok papiera

Vzali sme sa. Vitríny, police, stoly, skrine nám zdobili pozdravy a blahoželanía, ktorými nám priatelia a známi chceli popriať šťastie na našej spoločnej ceste životom. Z jedného pozdravu vypadol malý hárok papiera popísaný rukou. Bol od priateľky. Ospravedlňovala sa v ňom, že pre neodkladné záležitosti sa nemohla dostaviť osobne, hoci veľmi chcela. Pošťažovala sa aj na meškajúce spoje vlakov a autobusov. Na záver listu napísala:

Jeden kaplán nám raz rozprával o svojom rozhovore so snúbencami, ktorí sa chceli vziať.

Kaplán sa opýtal snúbence: „Chceš byť šťastný?“

Odpovedala blažene: „Áno.“

Potom sa opýtal aj jeho: „Chceš byť šťastný?“

Rovnako blažene ako ona odpovedal tiež kladne.

„Tak potom sa neberte!“ zneli slová kaplána.

Nastalo ticho. V očiach obidvoch sa dalo veľmi jasne prečítať prekvapenie a údiv nad slovami kaplána.

Kaplán pokračoval: „Vezmite sa až vtedy, keď budete chcieť, aby bol šťastný ten druhý.“

Slová, ktoré ma donútili zamyslieť sa. Žijeme v materiálnom svete, kde sa všetko počíta, váži a kde má hmotné väčšiu hodnotu ako duchovné. Niektoré páry uzatvárajú manželstvo pre majetok. Hodnoty, ktoré sa nedajú merať, vážiť alebo počítať, sa strácajú. Napríklad viera, láska, nádej, šťastie, dôvera...

V jednej gospelovej piesni sa spieva: Šťastný, šťastný, šťastný je ten ľud, ktorý Ježiša má. Kto hľadá Ježiša, nájde šťastie. Ak ste šťastní a máte v srdci lásku, robíte šťastnými aj ostatných.

Jediná istota, ktorú človek v tomto svete neistoty má, je Boh a Boh je Láska.

Daniela Kozová

Škola bez prázdnin

Je taká škola. Nerozdávajú sa v nej vysvedčenia ani diplomy. Ale aj tak si občas pripomíname existenciu svojho „účtu“, čo nám vedie niekto iný. Sú v ňom okrem miesta pre „hviezdičky“ aj stĺpce „mal dať – nedal“, „mal svedčiť, prehovoriť – mlčal“, „mal odpustiť – odvrátil sa“, „mal vykonať – zostal v nečinnosti“... Aj preto sa občas s pokorou uchádzame o vymazanie „položiek“, ktoré nie sú našou chválou.

Naši malí dorástli na „veľkých“ a po prvý raz si sadli do školských lavíc. So zvedavosťou, očakávaním a možno s troškou úzkosti z toľkých novôt. Tí ostrieľanejší prišli z prázdnin so všelijakými dobrodružstvami. Tešia sa z

opätovného stretnutia so spolužiakmi a iste aj so svojimi učiteľmi. Veru, dosť je takých učiteľov, čo zostávajú v mysli, v srdci. Zostávajú vzorom, tichým povzbudením pre čas „dospeláctva“. Pre čas skúšok, zápasov, pochybností, sklamaní, víťazstiev a porážok. A čo my ostatní? Svojim deťom sme príkladom najbližším, najkritickejšie hodnoteným – dobrým aj zlým. Sme, budeme, zostaneme pre nich povzbudením? Akí vlastne sme, ako vyzeráme v očiach mládeže? Do akej miery sme schopní naplniť odkaz: „*Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš Otec nebeský...*“?

V jednom rozhovore s mládežou sa Albert Schweitzer vyznal zo svojho náhľadu na

„dospeláctvo“ takto:

„... Pojem zrelý použitý v spojení s dospělým člověkem mi zní nepříjemně, skoro odpuzující. Lebo čo zvyčajne môžeme pozorovať na dospelom človeku ako zrelosť, je rezignujúca, racionálna, pragmatická a rozumnosť. Získal ju podľa vzoru okolitého sveta, vzdávajúc sa postupne, kus po kuse, svojich ideálov aj presvedčenia. Vzdal sa všetkého, čo mu bolo v mladosti drahé. Veril vo víťazstvo Pravdy – teraz už nie. Veril ľuďom, veril v Dobro, horlil pre Spravodlivosť – teraz už nie. Veril v silu láskavosti a mierumilovnosti, vedel sa nadchnúť – teraz už nie. Aby sa ľahšie preplavil cez úskalia a búrky života, odľahčil svoju loď. Povyhadzoval zbytočné, ktoré už prestal považovať za nepostrádateľné... Nuž, plaví sa, splavuje sa po prúde ďalej. Naoko zrelý, úspešný, všetko majúci. V skutočnosti ako prázdny, plytký, zúbožený, viery sprostý človek...“

Zrelosť, ku ktorej sa máme dopracovať, neznáša kľúčkovanie po ľahších cestách, ale vyžaduje tvrdú prácu na nás samých. Plaviť sa aj proti prúdu, byť stále pravdivejší, priamejší, ale aj mierumilovnejší, trpezlivejší. Mať stále viac porozumenia, schopnosti k súcitu, solidarite.

Takému zmúdeniu či dozrievaniu je hodno odovzdať sa. Iba v takom odhodlaní sa kalí mäkké železo mladického idealizmu na oceľ pretrvávajúceho životného idealizmu...“

Skončilo hlavné dovolenkové obdobie aj prázdniny, ale „škola bez prázdnin“ pokračuje a vedenie našich „úctov“ tiež. Aj kvôli našim školopovinným sa usilujme, aby nám pribúdali najmä „hviezdičky“. Potom možno od nás prijmú aj to biblické, že počiatok múdrosti je bázeň pred Hospodinom a že poznať Najvyššieho je rozumnosť.

Ján Biba

Spokojnosť z odpustenia

Keď v rodine mojej dcéry, v ktorej sa po svadbe ocitla, začali problémy, bola som veľmi nešťastná.

Moja dcéra prišla do rodiny svojho manžela. Vzájomné vzťahy boli veľmi dobré, budúcnosť ružová, život sme videli v svetlých farbách. Obaja boli ešte študenti, preto pomoc rodičov bola vítaná. Mali všetky predpoklady na úspešné skončenie štúdia a na vytvorenie mladej rodiny. Po čase sa im narodil krásny, zdravý chlapec. Bol potešením pre nás všetkých.

Dcérin manžel bol jedináčik, stále obklopaný pozornosťami svojej matky, ako to často býva. Keď už obaja pracovali, rodina preň začala byť nudná. Rola mladého otca bola potlačovaná, partie s kamarátmi zaujímavejšie. U matky nachádzal pochopenie a podporu. Predsa „má právo na relax po práci aj na radovánky“.

Moja dcéra mala zo dňa na deň viac povinností. Ani ľudská osobnosť, ani život nie sú bez tieňa. Zmenila sa i ona. Bývala podráždená, neprístupná. V ich domácnosti bolo cítiť mračno zloby, hriechu, nešťastia. Prišla hlboká manželská kríza a nebolo dosť sily ju prekonať. Rozviedli sa.

Moja dcéra sa cítila osamelá a

osamelosť je zodpovedná za hlbokú bolesť. Cítila som s ňou a záležalo mi na vnukovi. Nesmie byť vychovávaný zatrpknutosťou a v zlobe.

Keď sme sa sklámali v tejto pozemskej láske, skúsme si pripomenúť tú, ktorá sídli vo večnosti.

V stíšení po večeroch samy sme otvárali Bibliu. Modlili sme sa. Rozbúrená hladina duše sa uspokojovala. Viera v najvyššiu spravodlivosť pomôže prežiť bolesť. Pomaly vypíchal pocit krivdy a hnevu.

Čas letel „jak vtáci nedozemí“, môj vnuk vyrastal v láskavom prostredí.

Druhá babička žila sama. Syn zakotvil v cudzine. Takú sme ju po čase našli v nemocnici, kde ležala po úraze. Bola osamelá, ubolená telesne i duševne. Stretnutie sa neobišlo bez slz, ale boli to slzy odpustenia a zmierenia. Ujali sme sa jej a postarali sme sa o jej ďalšie prežitie.

Dnes žijeme síce nie v celkom štandardnej rodine, ale v spokojnej, kde je dôvera a láska a máme radosť z nášho už dospelého vnuka.

Marta Hasáková

Brat kurátor Ing. Ján Biba

S končili sa prázdniny, sú za nami dovolenky. Čo pekné ste zažili počas letných dní?

Na niekoľkodňový „útek“ z mesta do hôr sa iba chystáme, lebo manželka sa po operácii kolena ešte stále zotavuje. Pred horúčavami som sa skrýval v byte, ale

nádherne bývali včasné rána. Využíval som dôchodcovskú výsadu – kráčať si zarosenou trávou medzi voňavé, ranným slnkom prežiarené borovice.

Videli ste aj nejaké nové kultúrne pamiatky?

Veru nevidel, lebo z nášho „chotára“ som temer nevykročil.

Stihli ste si prečítať nejakú dobrú knihu?

Toto leto až dve. Lepšia z nich má názov *Z prednej strany mreží* a sú v nej pamäti Zuzany Antalovej, manželky biskupa v. v. Jána Antala. Jediná z manželiek našich nespravodlivo väznených evanjelických kňazov sa s odstupom rokov odhodlala vydať presvedčivé svedectvo o utrpení a vernosti tých, čo boli mučení za mrežami, aj tých „z prednej strany mreží“, čo boli od nich odlúčení a na „slobode“ biľagovaní, ponižovaní. Kniha môže byť povzbudením pre pochybovačov o sile viery a oživením pamäte pre tých, čo príliš rýchlo zabudli, ako bolo v minulom režime „dobré“.

Aké slovo, výrok, okolnosť vás vnútorne obohatili?

Bolo toho viac, ale pretrváva radosť zo soboty 14. júna 2008, keď sa v našom chráme zišlo tak veľa ľudí so srdcom na dlani.

Z čoho čerpáte energiu do nových a náročných dní?

Mám šťastie na stretnutia s dobrými ľuďmi všetkých vekových kategórií, ktorí nemajú peniaze až na prvom mieste, neklučkujú a neuhýbajú z „úzkej cesty“.

Ako vám pomáha modlitba v každodennom živote?

Predovšetkým je mi povzbudením, že v každodennosti „sveta bez Boha“ nikdy nie som sám a zároveň si ňou pripomínam, že žiadna vďaka „nevyváži“ lásku a zhovievavosť, s akou pri nás napriek všetkému zostáva Hospodin.

Skúste zaspomínať na svoje obdobie konfirmačnej prípravy. Čo vám utkvelo najviac v pamäti, keď ste sa učili o Reformácii?

Bola prvá polovica päťdesiatych rokov minulého storočia, komunistický režim viedol tvrdú proticirkevnú kampaň a medzi ľuďmi zavládol strach. Tým viac sme vtedy obdivovali príbeh Reformácie a neohrozený postoj Martina Luthera. Pol roka pred konfirmáciou mi otec povedal, že sa už dávnejšie dostal do konfliktu s komunistickými funkcionármi pre svoje vyhlásenie, že nikdy nevstúpi do strany, ktorá sa vysmieva z viery v Boha. Potom mi vysvetlil, že sa nemôžem prihlásiť na „jedenáštočku“ (dnešné gymnázium), lebo pre jeho kádrový posudok mi nedovolia pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Ani trošku ma to nezaskočilo, na priame konanie môjho otca som bol hrdý a s tým som išiel aj ku konfirmácii. V mojej dozrievajúcej dušičke nebolo najmenej obavy asi aj preto, že „náš“ pán farár sa neprestával usmievať ani napriek divným pomerom. Aj jeho pokoj ma vtedy presviedčal, že evanjelici sa ničoho nezľaknú. To ostalo v mojej pamäti, hoci sa časom všeličo zmenilo a „môjho“ pána farára o pár rokov strčili pre nič za nič do väzenia.

Skončili sa prázdniny, sú za nami dovolenky.

Čo pekné ste zažili počas letných dní?

V mojom živote každé ročné obdobie má svoje čaro, leto sa spája s dovolenkou, oddychom, ale nie vždy je to tak u mňa. Krátke voľno som si vybrala v máji, veriac, že vtedy ešte nebudú úporné horúčavy. Nestalo sa, teplo bolo, ale určite dodalo silu do ďalších dní, lebo práca, ktorú robím, je náročná. To pekné som zažila v rodinnom dome, kde sme počas dovolenky boli ubytovaní. Stretnúť takých vzácných, otvorených, veriacich ľudí bol pre mňa malý zázrak. Vyložili nám priam svoje srdce, umožnili pestovať medzi nami vzťah a musím byť vďačná aj Bohu, že nám túto možnosť dal.

Videli ste aj nejaké nové kultúrne pamiatky?

V poslednom období som po nových kultúrnych pamiatkach nechodila, ak sa tým nedá myslieť náš rodinným dom, ktorý už bude mať čo nevidieť 30 rokov a aj by sa mohol považovať za kultúrnu pamiatku, ktorú sme dávali aj počas leta dokopy.

Stihli ste si prečítať nejakú dobrú knihu?

S knihami mám problém. Boli súčasťou môjho života, myslím, že sa podpísala moja vášeň čítať

aj na mojom zraku, a tak v poslednom čase veľmi sporo sa do niečoho začítam, som rada, keď si prečítam niečo nové z odbornej literatúry.

Aké slovo, výrok, okolnosť vás vnútorne obohatili?

Pri svojej práci sa často dozvedám mnoho o zákutiach duše, o jej problémoch. Situácií, ktoré ma obohatia, je dosť. Jedna z posledných: Po úmrtí mojej nevlastnej sestry si do pestúnskej starostlivosti zobrala jedna pani dve jej deti, mladšie z detí je problémové. Koľko pozornosti, trpezlivosti, pochopenia je schopná náhradná matka poskytnúť bez toho, aby sa jej pozitívny vzťah vracal, veriac, že všetko, čo robí, raz prinesie úžitok. Bezbrehosť viery.

Z čoho čerpáte energiu do nových a náročných dní?

Myslím, ba som presvedčená, že som dostala od Boha dar zvládnuť všetko, čo je potrebné v každodennom živote v práci aj doma.

Ako vám pomáha modlitba v každodennom živote?

Odpovedať, že modlitba mi pomáha, je jednoduché. Ako? To je zložitejšie. Pomáha mi žiť.

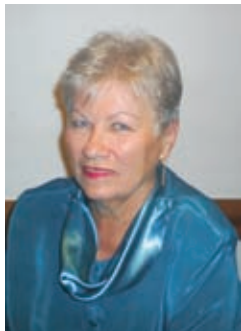
Skúste zaspomínať na svoje obdobie konfirmačnej prípravy. Čo vám utkvelo najviac v pamäti, keď ste sa učili o Reformácii?

Konfirmovaná som bola v roku 1962, pozrela som sa na dátum v súvislosti s touto otázkou. Keďže som vyrastala v rodine evanjelického farára, bolo oteckom aj maminou viac nepriamo vyžadované, aby som vedomosťami aj správaním prezentovala tú správnu cestu. Dr. Martin Luther bol sice v mojich očiach vtedy zvláštny človek, ale až neskoršie som si prečítala niečo viac z jeho života a ohromuje ma jeho veľkosť presvedčenia, nezdolnosť viery v správnu vec.

Schopnosť nazvať veci pravým menom. Mám sa čo učiť.

Sestra presbyterka Ing. Ľubica Svetíková

**S k o n č i l i s a
prázdniny, sú za
nami dovolenky. Čo
pekné ste zažili
počas letných dní?**

Počas tohtoročných letných dní som zažila nevšednú udalosť vo svojom živote. Na prekvapivé pozvanie manželovej sestry sme sa za 48 hodín

ocitli pri Červenom mori v Egypte. Za neuveriteľných 24 hodín sme mali vybavený cestovný pas s biometrickými údajmi a mohla som prvýkrát v živote pozorovať cestovný ruch v košickej letiskovej hale a letieť „medzi zemou a nebom“ bližšie k rovníku.

Videli ste aj nejaké nové kultúrne pamiatky?

Mne dlhoročnej projektantke KBV (Fončorda, Rudlová-Sásová, Radvaň atď.) bolo odrazu dopriate na vlastné oči vidieť výsledky „šantenia“ súčasných architektov z celého sveta v Hurghade. Ale videla som aj kontrast: stavby pre egyptských vládcov v Káhire, Luxore a Karnaku. Zaujali ma aj akoby nedokončené rodinné domy obyvateľov popri Níle: oceľová armatúra v rohoch domu vyčnieva do výšky, aby nemuseli platiť daň, keďže v stavbe sa bude pokračovať pre deti.

Stihli ste si prečítať nejakú dobrú knihu?

Mojou dobrou knihou tohto leta je „čítanie rastu a vývoja“ môjho poldruharočného vnuka. Tento malý evanjelik nás všetkých zabáva 24 hodín denne. Mám zakúpených mnoho kníh od našich slovenských evanjelikov, čítať sa vždy chystám v zime. Zaujíma ma história, ale aj súčasné dianie. EPST je mojím spoločníkom po celý týždeň.

Aké slovo, výrok, okolnosť vás vnútorne obohatili?

Obohatilo ma poznanie, ako blízko seba jestvuje

bohatstvo, nadbytok, technické vymoženosti a osobná suverénnosť s neuveriteľnou chudobou a osobnou pokorou. Taktiež kontrast púšte a zelene pri Níle.

Z čoho čerpáte energiu do nových a náročných dní?

Nielen dnes, ale odmlada čerpám energiu na každý deň zo živých spomienok na to, ako vo viere žili a pracovali naši predkovia. Aj keď sú dnes iné podmienky, princípy sú rovnaké.

Ako vám pomáha modlitba v každodennom živote?

S modlitbou Pánovou vstávam a líham každý deň. Ďakujem, že nie som osamelá vo svojom živote a mám veľa dobrých ľudí okolo seba. Ale aj prosím o zdravie a o pomoc pri prekonávaní úskalí spolunažívania, o ochotu odpúšťať, o trpezlivosť a nedávať miesto diablu.

Skúste zaspomínať na svoje obdobie konfirmačnej prípravy. Čo vám utkvelo najviac v pamäti, keď ste sa učili o Reformácii?

Na obdobie mojej konfirmácie mám tie najkrajšie spomienky. Pripravoval a konfirmoval nás milý a vtedy mladý pán farár Milan Hargaš. Bolo nás 58 dievčat a 63 chlapcov, teda dohromady 121 konfirmantov. Dodnes, keď sa stretneme, a vek nás mnohých dosť zmenil, jeden z dvoch má vždy schopnosť spoznať sa. V kostole a u nás doma sa stretla celá rodina a bola to veľká slávnosť. Podobne to bolo aj u mojich dvoch dcér v 80. rokoch, ibaže konfirmantov bolo raz 14 a potom 10. Na hodinách náboženstva a v konfirmačnej príprave som sa ako dieťa utvrdila v tom, že keď sa v mojom okolí prejavovalo niečo nekalé, alebo tmárstvo, treba proti tomu vystúpiť, nebať sa. Vo veci „môjho protestanstva-luteránstva“ sa snažím konať uvážene a som naň hrdá.

Sestra presbyterka Mgr. Andrea Valentová

Skončili sa prázdniny, sú za nami dovolenky. Čo pekné ste zažili počas letných dní?

Zažila som pekné chvíle na dvoch biblických táboroch – detskom aj dorastovom, ktoré sa konali v Kyslinkách. Zažili sme spolu veľa zábavy, pohody, ale aj požehnané chvíle pri spoznávaní Božieho slova, ktoré konalo a dotýkalo sa životov nás všetkých. Páčila sa mi aj dovolenka pri mori, návšteva Istanbulu a s tým spojená plavba po Bospore.

Videli ste aj nejaké nové kultúrne pamiatky?

Najviac ma toto leto nadchla návšteva Istanbulu, kde som mohla vidieť a obdivovať miestne pamiatky z rôznych historických období, ktoré významne ovplyvnili toto územie. Navštívila som napríklad Modrú mešitu a zaujal ma aj chrám Hagia Sofia.

Stihli ste si prečítať nejakú dobrú knihu?

Viac-menej som sa vrátila ku knihám, ktoré som už v minulosti čítala a bolo to skôr také románové dovolenkové čítanie. Odbornú literatúru som cez leto nechala bokom.

Aké slovo, výrok, okolnosť vás vnútorne obohatili?

Nebola to jedna myšlienka, ktorá by sa sem dala zhrnúť do jednej vety, ale boli to akékoľvek zmysluplné rozhovory s ľuďmi mladými či staršími, zážitky s deťmi a udalosti, ktoré poukázali na to, že aj v dnešnej dobe sa dá žiť život, v ktorom majú priestor skutočné hodnoty.

Z čoho čerpáte energiu do nových a náročných dní?

Povzbudzujú ma výroky z Biblie, modlitby, ale aj rozhovory s blízkymi a priateľmi.

Ako vám pomáha modlitba v každodennom živote?

Dáva mi istotu, že na žiadnu úlohu, ktorá je predo mnou, nie som sama, ale je pri mne Pán Boh, ktorý ma cez všetko prevedie, dá svoje požehnanie a uskutoční to podľa svojej vôle.

Skúste zaspomínať na svoje obdobie konfirmačnej prípravy. Čo vám utkvelo najviac v pamäti, keď ste sa učili o Reformácii?

Z konfirmačných čias to boli skôr základné informácie – to, že Luther pribil 95 výpovedí proti odpustkom na dvere wittenberského chrámu a že to malo vplyv na obnovu cirkvi. Neskôr, počas štúdia na strednej škole, som si viac uvedomila význam Lutherovho diela. Jeho dôraz na milosť Božiu, ktorá nás jedine môže navrátiť k Bohu, a nie naše skutky. Zaujali ma 4 piliere Reformácie, ktorými sú sola gratia (jedine milosť Božia), sola fidae (jedine viera), sola scriptura (jedine Písmo sväté), sola redemptione Christi (jedine Kristus a Jeho zásluhy) a ich význam, ktorý platí od biblických čias až dodnes. Jedine tieto 4 veci nás môžu doviesť k Bohu.

Sestra presbyterka Soňa Valentová

Skončili sa prázdniny, sú za nami dovolenky. Čo pekné ste zažili počas letných dní?

Dlhé roky chodievam pravidelne počas letných mesiacov na turistiku. Som Pánu Bohu

vďačná, že i napriek môjmu pokročilému veku som tohto roku dokázala vystúpiť na Lysú horu v Moravských Beskydách, Křížnu, Nízke Tatry a ďalšie vrcholy. Za tento dar zdravia a pohody ďakujem v modlitbách denne nášmu Pánovi. Cez zimné mesiace sa venujem paličkovaniu, čo mi tiež robí potešenie.

Videli ste aj nejaké nové kultúrne pamiatky?

V polovici augusta som sa zúčastnila pri príležitosti osláv 65. výročia SNP stretnutia generácií na Kališti. Bola som spokojná s priebehom osláv, prebiehali v pokore a úcte. Zapôsobilo na mňa, že o túto bývalú osadu sa mesto s patričnou úctou stará, upravuje, obnovuje pamätne tabule a tým zachováva ako memento pre budúce generácie. Kalište v marci 1945 nemeckí vojaci zničili – ohňom 36 domov a zabili 46 obyvateľov. Život v obci už nikdy nebol obnovený.

Stihli ste si prečítať nejakú dobrú knihu?

Pravidelne čítam Evanjelický posol, ktorý aj odoberám. Dozvedám sa v ňom o aktivitách jednotlivých zborov, ale aj o plánovaných akciách. Rada si čítam básne, vnášajú pokoj do duše, najmä od Milana Rúfusa. Sú mi známe aj jeho *Rozhovory so sebou a s tebou*, ktoré sú obohacujúce a poučné. Dostala sa mi do rúk malá knižka od amerického pastora McGinnis *Priateľstvá*, ktorá ma veľmi oslovila a dáva veľmi dobré rady do života, ako sa priblížiť k ľuďom, na ktorých nám záleží a ktorých máme radi.

Áké slovo, výrok, okolnosť vás vnútorne obohatili?

Z čoho čerpáte energiu do nových a náročných dní?

Ako vám pomáha modlitba v každodennom živote?

Veľa pre mňa znamenajú "stíšenia", ktoré máme pravidelne každý týždeň v utorok. Sú to už roky, čo sa pravidelne stretávame, spievame a oslavujeme nášho Hospodina, modlíme sa a rozoberáme slovo Božie. Mňa osobne tieto stretnutia priviedli k pravidelnému čítaniu Biblie. Najviac ma oslovili jednotlivé kapitoly z Kazateľa, predovšetkým tie, ktoré hovoria o márnosti tohto sveta. "Márnosť nad márnosť, všetko je márnosť" alebo "Všetko má svoj čas a každé počínanie pod nebom má svoju chvíľu". Kniha Jóbova je pre mňa ďalšia výzva. Toľko telesného utrpenia a trápenia, a predsa nestratil vieru v Pána Boha. V modlitbách prosím aspoň o zlomok Jóbovej trpezlivosti viery a pokory do ďalšieho života.

Skúste zaspomínať na svoje obdobie konfirmačnej prípravy. Čo vám utkvelo najviac v pamäti, keď ste sa učili o Reformácii?

Moja konfirmácia – to sú milé spomienky, predovšetkým na plných 6 lavíc po oboch stranách nášho kostola. Na jednu spoločnú fotografiu sme sa nepomestili, fotografiu máme zvlášť dievčatá – bolo nás 67 a chlapcov 64. S ľútosťou pozerám na dnešné konfirmácie, na nízky počet konfirmantov a zároveň mám výčitky, pretože ani ja som vo svojej rodine nedokázala viesť svoje deti touto cestou. Čo sa týka Reformácie, z obdobia svojej konfirmácie si už nepamätám, ale mám preštudované dosť literatúry o Martinovi Lutherovi z knihy *Brat Martin* od Hoferovej, kde sa zobrazuje jeho život až do pribitia téz na bránu wittenberského chrámu. Tézy mali jedinú tému – odpustky, zdôrazňuje, že kupovaním odpustkov nemožno dosiahnuť odpustenie hriechov. Poukazyval aj na to, že pravým pokladom cirkvi je slovo Božie.

Sestra presbyterka MUDr. Soňa Tuhárska

Skončili sa prázdniny, sú z a n a m i dovolenky. Čo pekné ste zažili počas letných dní?

Spomínam na krásne horúce letné dni, ktoré som prevažne prežila v kruhu mojich najbližších. Na stretnutia v širokom rodinnom kruhu pri dvoch veľkých rodinných sviatkoch, na stretnutie s ročníkovými kolegami pri jubileu promócie, na milé stretnutia s priateľmi a blízkymi počas dovolenkového voľna a víkendov.

Videli ste aj nejaké nové kultúrne pamiatky?

Nové kultúrne pamiatky som pri bohatom programe nevyhľadávala, uskromnili sme sa z návštevou Bojníc, kam sa rada vraciam.

Stihli ste si prečítať nejakú dobrú knihu?

Toto leto som sa k beletrii dostala len sporadicky a tento vzácny čas som venovala obľúbeným autorom, v prvom rade M. Rúfusovi. Jeho básne aj epická tvorba je balzam na dušu.

Aké slovo, výrok, okolnosť vás vnútorne obohatili?

Obohacuje ma všetko dobré a hodnotné, neviem konkretizovať.

Z čoho čerpáte energiu do nových a náročných dní?

Energiu čerpám z blízkosti mojich drahých, ktorí sú mi vzácnym darom od nášho Pána, a zo stíšenia medzi spolubratmi.

Ako vám pomáha modlitba v každodennom živote?

Modlitba je súčasťou našej existencie v každej dennej dobe. Je ako dýchanie, ako nápoj, je naša každodenná potreba.

Skúste zaspomínať na svoje obdobie konfirmačnej prípravy. Čo vám utkvelo najviac v pamäti, keď ste sa učili o Reformácii?

Milé chvíle detstva na prahu dospievania. Veľkosť človeka a jeho odvaha postaviť sa sám proti kolosu vtedajšej cirkvi a pribiť na dvere chrámu vo Wittenbergu svojich 95 téz proti bludom v cirkvi, sám bez "straníckej podpory a sponzorov", z hĺbky svojej viery v nášho nebeského otca a v správnosť potreby reformácie.

Kázeň biskupa ZD ECAV pri posviacke CZD Kanaán

Ale Ježiš ich povolal k sebe a povedal im: Viete, že tí, čo sú pokladaní za vladárov národov, panujú nad nimi, ich mocnári vykonávajú svoju moc nad nimi. Medzi vami to však tak nebude, ale kto by sa medzi vami chcel stať veľkým, bude vaším služobníkom. A kto by medzi vami chcel byť prvý, bude sluhom všetkých. Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a dal život ako výkupné za mnohých (Mk 10,42–45)

V dnešnú 3. nedeľu po Veľkej noci,

ktorá sa po latinsky menuje Jubilate, teda po slovensky plesajte, oslavujte, chceme sa skutočne poďakovať Trojedinému Pánu Bohu za jeho milosť mnohú, ktorú nám každý deň preukazuje. Ďakujeme Mu dnes zvlášť za to, že sme opäť budovu slúžiacu v minulosti ako detská opatrovňa a opatrovňa chudobných znova dokázali generálne opraviť a pripraviť na službu pre tých, ktorí to budú najviac potrebovať. Centrum zborovej diakonie Kanaán.

Grécke slovo diakonia znamená služba. Služba preukazovaná inému človeku: bratovi alebo sestre, blížnemu, celkom osobne. V

dobe, keď Pán Ježiš Kristus žil na tejto zemi ako pravý Boh a pravý človek, Gréci – pohania považovali službu za niečo menejcenné. Vládnúť, a nie slúžiť, je dôstojné muža. Gréci sa pýtali: Ako by mohol byť šťastný človek, ktorý niekomu musí slúžiť? Židia mali hlbšie pochopenie pre zmysel slúženia. Najväčšie prikázanie v Zákone, prikázanie lásky k bližnému, obsahovalo aj ochotu a povinnosť opravdivej služby bližnému. Je síce pravda, že súčasníci Pána Ježiša vždy nechápali správne to, kto im je blížny. Ježišovo vysvetlenie nám hovorí, že bližným je nám vlastne každý človek, ktorý našu pomoc v každom ohľade potrebuje. Nie je to len náš pokrvný príbuzný, ale aj ten, ktorý nehovorí našou rečou alebo má inú farbu pleti, iné názory alebo pohlavie, dokonca i náboženstvo.

Ježišov pojem služby – diakonie vyrastá tiež z prikázania lásky k bližnému, ktoré však Pán Ježiš nerozlučne spojil s prikázanim lásky k Bohu. Asi najvýstižnejšie je to vysvetlené v podobenstve o milosrdnom Samaritánovi. Diakonia je služba lásky človeku, ktorý potrebuje moju pomoc. Nie je dôležité, či toho človeka poznám – kto to je, či mi je sympatický alebo nesympatický. Pán Ježiš nás učí aj láske ku nepriateľom, učí nás dobrorečiť tým, ktorí nás preklínajú, činiť dobre tým, ktorí nás nenávidia, a modliť sa za tých, ktorí nás prenasledujú a sa nám protivia (Mt 5, 44). Kristus Pán svoje poslanie na Zemi určil ako službu. Službu až po sebaobetovania. A učeníkom, a tak vlastne aj nám všetkým dal nové prikázanie lásky – aby sme sa tak vzájomne milovali, ako nás On sám miloval a miluje.

S prvými diakonmi sa v kresťanskej cirkvi stretávame v jeruzalemskom cirkevnom zbore. Boli to cirkevným zborem vybraní, na službu diakonov vyvolení, modlitbami kresťanov a skladaním rúk apoštolov ustanovení siedmi mužovia. Ich prvou úlohou bolo obsluhovať pri stoloch, pravdepodobne pri spoločnom stravovaní chudobných a starcov v zbore a starať sa aj o prípravu jedla. Zdá sa, že diakoni pomáhali aj pri sviatosti Večere Pánovej, keď rozdávali

posvätené víno a chlieb. Dokonca nielen muži vykonávali túto službu. Pán Ježiš mal medzi 70 učeníkmi aj ženy – učenice. O nich tiež vieme, že posluhovali Pánovi a učeníkom, teda vykonávali diakonskú službu. Z dejín kresťanskej cirkvi vieme, že práve diakonia sa rozrástla, bola veľmi dôležitou súčasťou služby cirkvi ľuďom. Tak to je aj teraz. Sme radi, že v čase náboženskej slobody aj u nás na Slovensku môžeme mať takéto diakonické zariadenia a starať sa o našich blízkych.

Diakonia môže pomôcť k tomu, aby sa človek začal zaujímať aj o svoje vnútro. Slúžiť však nie je jednoduché, ľahké a samozrejmé. V každom človeku je totiž skrytá prirodzená túžba po veľkosti, po vyniknutí, po obdive sveta. Už prví ľudia v raji chceli byť múdri a veľkí ako Boh, chceli vedieť, čo je dobro a čo zlo – a diabol im to sľuboval – a oni prijali jeho ponuku, prestúpili Boží príkaz, dali sa oklamať a boli vyhnaní z raja. Alebo 11 kapitola 1. knihy Mojžišovej nám hovorí, ako sa ľudia v túžbe po veľkosti rozhodli stavať Babylonskú vežu, ktorej vrch by siahla po nebesá a tak si urobili meno. Bol to neuskutočniteľný sen hriešneho človeka po sláve. A tak veža zostala podľa Božieho rozhodnutia nedostavaná. Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva milosť. Iste by sme mohli pokračovať príbehmi nielen z Biblie, ale možno aj z histórie či súčasnosti – ako pochodíme vtedy, ak nepočítame s Božou mocou, alebo chceme, aby nás obdivovali. Túžba po vyniknutí, po veľkosti, moci a sláve bola dokonca aj v mysliach učeníkov. Boli to učenici Jakub a Ján, synovia Zebedeovi, a možno aj ich matka, ktorí chceli sedieť jeden po ľavici a druhý po pravici v sláve Pána Ježiša Krista v kráľovstve nebeskom. Pán Ježiš im povedal – neviete, o čo prosíte. Dajme si pozor, bratia a sestry, všetci, ktorí sme učeníkmi Pána Ježiša, aby sme takúto túžbu v svojom srdci vedeli preháňať, aby sa nám to nestalo pokúšaním, aby sme aj my nepočuli Ježišovo slovo – neviete, o čo prosíte! Je pravda, že vládári panujú nad národmi a mocnári vykonávajú svoju moc nad nimi. To je oblasť svetskej moci, svetskej vrchnosti, ktorá je

potrebná na tomto svete, v spoločnosti ľudí, na poriadok a zákonosť. Nie tak má byť medzi Ježišovými učeníkmi. Pán Ježiš nás učí – kto by medzi vami chcel byť veľký, nech je vaším služobníkom, a kto by medzi vami chcel byť prvý, nech je sluhom všetkým. Ten, kto slúži – ten si všima tých, ktorí jeho pomoc potrebujú.

Diakonia – služba v očiach sveta ponizuje, pokoruje tých, ktorí slúžia, ale Pán Ježiš svojich služobníkov nekonečne povyšuje. Pán Ježiš svoje poučenia a zaslúbenia o službe zakončuje poukazom na seba, na svoje poslanie vo svete, lebo ani Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a dal život ako výkupné za mnohých. Poslaním Pána Ježiša Krista bola a je služba lásky ľuďom. To On je milosrdným Samaritánom z podobenstva, ktorý sa skláňa k nám – raneným, ubitým, nešťastným, zarmúteným, opusteným, aby nám pomohol časne i večne. Bez Jeho zachraňujúcej služby by sme boli stratení. On uzdravuje nemocných, sýti hladných, posilňuje nás evanjeliom a sviatosťami. On nedolomí nalomenú trstinu a tlejúci kňot

neuhasi! On obetoval za nás svoj vlastný život ako obeť výkupnú. Nikto nám nemôže poslúžiť viac, ako nám poslužil On. A hoci bol služobníkom všetkým ľuďom, predsa je naším Pánom. Jeho služba ovládla svet. Ak sa nám to ani tak nezdá – predsa už 2 tisíc rokov tu existuje Jeho cirkev, množstvo ľudí – milióny tých, ktorí sa k Nemu hlásia a Ho nasledujú, ktorí Ho milujú, stavajú kostoly i diakonické zariadenia.

My nechceme a ani nemôžeme vládnuť ako náš Pán a Spasiteľ. Ale slúžiť môžeme a chceme. Kto slúži v láske svojim blíznym – ten bude raz veľkým pred Pánom a bude s Ním žiť v Božom kráľovstve. Služba ľuďom je službou Pánovi. A náš Pán je Stvoriteľ, Vykupiteľ i Posvätiťel sveta. Jeho moc a slávu nemožno obsiahnuť. Preto sa radujeme v dnešnú nedeľu Jubiláte a plesajme, že sa podarilo veľké dielo aj v banskobystrickom cirkevnom zbore. Amen.

Milan Krivda
Biskup ZD ECAV

Bohumilý cirkevný zbor

Byť pri slávnostnom odovzdaní zrekonštruovanej budovy Centra zborovej diakonie je šťastnou chvíľou, ktorú prežíva s Vami celá cirkev prezentovaná jej vedením.

Dnešná príležitosť evokuje spomienku na minulosť, keď banskobystrický cirkevný zbor mal diakonisu sestričku Mariettu Burdovú, ktorá – spojená s miestnou nemocnicou – ošetrovala slabých a chorých. Do Bystrice prišla po rozpustení diakonie v Palúdzke, slušivé rúcho však nosila stále. Zbor bol na ňu hrdý. Neprajný

režim ju zo zboru vytlačil, odišla do detskej liečebne v Lučivnej.

Keď sa diakonia v súčasnosti navrátila do zboru v nebývalo väčšej miere a jej sídlo má krásny šat, je to dar Boží vzbudzujúci vďačnosť. A je to aj dôkaz, že cirkevný zbor si je vedomý svojho poslania v duchu Ježišovej definície: Čokoľvek ste urobili jednému z mojich najmenších bratov, mne ste urobili (Matúš 25, 40).

Vaša slávnosť vzbudzuje radosť a chuť plniť sociálne úlohy cirkvi podľa výzvy apoštola Pavla: Musíme pracovať a ujímať sa slabých (Skutky 20, 35).

Srdečne pozdravujem účastníkov slávnosti posvätenia a celý cirkevný zbor, tešiac sa z toho, že ide správnou cestou, vzťaha sa. Pán Vám žehnaj!

Milan Hargaš s rodinou

Posväcujúca reč seniora ZVS pri posviacke CZD Kanaán

Podľa toho poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď sa budete vzájomne milovať.

Jedni druhých bremená znášajte a tak naplníte zákon Kristov.

J 13, 35 a G 6, 2

Služba slova a služba lásky sú neoddeliteľné súčasti života cirkvi. Službu slova konáme vtedy, keď ľuďom prinášame evanjelium – radostnú zvesť o záchrane hriešneho človeka v Ježišovi Kristovi. Službu lásky konáme vtedy, keď svoju vieru dokazujeme láskou a pomocou tým, ktorí ju potrebujú.

Nemôžeme sa zrieknuť ani jedného, ani druhého. Ak by sme sa zriekli evanjelia a jeho šírenia, prestali by sme byť kresťanmi a vzdali by sme sa poslania, ktoré nám dal Boží Syn a náš Pán – Ježiš Kristus. Ak by sme sa vzdali kresťanskej služby lásky, zostali by sme len kresťanmi teoretikmi, ktorí nevedia svoju vieru prejavovať a dokázať v každodennom živote.

Cirkev je živá vtedy, ak koná misiu i diakoniou. A neváha pritom vydať zo seba čo najviac. Aj keď to stojí veľa úsilia, práce, odriekania i množstvo peňazí. Ak by sme neboli ochotní takto myslieť na druhých a starali by sme sa len o to, aby bolo dobre nám, neboli by sme pravou a živou cirkvou. Pochopili to generácie kresťanov pred nami, a musí to byť jasné aj nám, kresťanom dnešných dní.

Stojíme pred zrekonštruovanou budovou, ktorá sa má stať Centrom zborovej diakonie Kanaán. Máme ju dnes otvoriť a posvätiť, aby mohla začať slúžiť ako zariadenie sociálnych služieb pre viac ako 20 ľudí, ktorí potrebujú našu pomoc – službu lásky i nádej viery. Áno, chceme sa tu venovať komplexnej starostlivosti o človeka – o jeho telo, dušu i ducha. Náš Pán Ježiš Kristus pomáhal ľuďom vo všetkých oblastiach života a podľa Jeho príkladu tak chceme robiť aj my.

Objektom diakonickej služby je človek – náš blížny! A naším blížnym je každý, kto takúto

pomoc potrebuje. Tu chceme ľuďom vytvoriť optimálne podmienky na prežitie plnohodnotnej jesene života – v kruhu rovesníkov a kvalifikovaných pracovníkov na základe kresťanského princípu: Miluj svojho blížneho ako seba samého.

Toto zariadenie dostalo biblické meno Kanaán. Kanaán je zaslúbená zem, ktorú Hospodin daroval Abrahámovi a jeho potomstvu. Nie však ako konečný a definitívny cieľ ich života, ale ako pozemský predobraz večnej nebeskej vlasti. A aj keď je Kanaán opisovaný ako krajina oplývajúca mliekom a medom, Abrahám v nej žil len ako hosť a svoju nádej upínal k mestu, ktorého staviteľom a tvorcom je sám Boh. Túžil po pravej vlasti, po nebeskom Jeruzaleme, po meste živého Boha.

Rovnako tak aj my, ako duchovné potomstvo Abrahámovo, kráčame v ústrety zaslúbenému nebeskému domovu. Nepatríme tomuto svetu! Sme tu len hostia a naša otcina je v nebesiach, odkiaľ očakávame aj Spasiteľa Pána Ježiša Krista, ktorý zaslúbil: „... a keď odídem a pripravím vám miesto, zase prídem a poberiem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja.“

Ani tento Kanaán nebude trvalým a definitívnym domovom pre jeho obyvateľov. Čo ale neznamená, že jeho obyvatelia sa tu nemôžu cítiť ako doma. Veď ak tu budú cítiť lásku, porozumenie, milosrdenstvo, súcť, pomoc a pokoj, aj tento náš Kanaán sa pre nich môže stať predobrazom toho skutočného domova, ktorý je v nebesiach.

Chcem vám všetkým pripomenúť ešte jednu dôležitú a vážnu vec. Diakoniu, charitu, službu lásky či jednoducho pomoc blížnym nemôžeme zatvoriť za dvere tohto zariadenia, ani do zariadení jemu podobných. Táto služba sa nedá vybaviť postavením domova a zabezpečením jeho prevádzky. Služba lásky musí byť záležitosťou nášho srdca a súčasťou nášho každodenného života. Pán Ježiš totiž povedal: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto

mojich najmenších bratov, mne ste urobili“ a „čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, mne ste neurobili!“ Spomína pritom nasýtenie hladného, občerstvenie smädného, prijatie pocestného, oblečenie nahého, návštevu chorého alebo uväzneného. A pripomína: „Buďte teda milosrdní, ako je milosrdný aj váš Otec.“ „Blahoslavení milosrdní, lebo oni milosrdenstva dôjdu.“

Možnosť na milosrdenstvo, službu lásky a pomoc blízkym má každý z nás nespočetne. Stačí otvoriť oči a srdce a hneď uvidíme, kde môžeme naplniť svoje ľudské i

kresťanské poslanie a povolanie.

A pritom aj tento dom majme na pamäti. Je pripravený na to, aby sa tu služba lásky, pomoci a nádeje konala nepretržite. Každý z nás môže urobiť niečo preto, aby to tak bolo. Ale najdôležitejšie je to, aby tento dom bol takým, akým ho chce mať náš Boh a Pán. Preto ho Jemu odovzdajme, aby sa k nemu priznal, aby ho zveľadil, svojím Duchom obdaril a svojou mocou a láskou požehnal a posvätil. Amen.

Peter Ján Soták
senior Zvolenského seniorátu

Kanaán

Mnohí z vás do Kanaánu chodia v poslednom čase častejšie – Simeon klub máva stretnutia u nás a aj biblické hodiny už bývajú v Kanaáne. Týmto chceme umožniť našim obyvateľom byť účastní týchto zborových aktivít a cirkevníkom lepšie spoznať ľudí v Kanaáne a ich život v zariadení. Začali k nám chodiť viacerí dobrovoľníci zo zboru a Kanaán sa tak čím ďalej, tým viac stáva súčasťou života nášho cirkevného zboru.

V Kanaáne máme kapacitu 21 miest. Tri izby sú jednoposteľové, deväť je dvojposteľových. V súčasnosti u nás býva 19 obyvateľov. Vzhľadom na zmenu zákonov musia byť obyvatelia Kanaánu najprv posúdení mestom alebo VÚC, či sú na sociálnu službu odkázaní. Ak odkázaní sú, musia požiadať mesto, obec alebo VÚC o poskytnutie tejto služby u nás. Tu vstupuje do hry paragraf v zákone o sociálnych službách, podľa ktorého obec (mesto) alebo VÚC sú povinní poskytnúť sociálnu službu prednostne vo verejnom (štátnom) zariadení, a len keď tam nie je miesto, má si službu objednať u neverejného (neštátneho) poskytovateľa. Vzhľadom na súčasnú diskrimináciu neverejných poskytovateľov – takýmto sme aj my – a tiež vzhľadom na potlačenie práva občana vybrať si zariadenie, v ktorom by strávil jeseň života, je pripravovaná novela zákona. Jej prijatím v parlamente by sa táto diskriminácia občana i neverejného

poskytovateľa sociálnej služby mohla odstrániť.

V súčasnosti je prax taká, že ak občan požiada Mesto Banskú Bystricu o poskytnutie tejto služby, tak si Mesto vzhľadom na to, že nemá kapacity v mestských zariadeniach, objednáva služby u nás a poskytne finančný príspevok. Situácia však nie je jednoduchá vzhľadom na rozpočet mesta. Veríme však v zdarnú spoluprácu aj do budúcnosti. Prislúbil nám ju primátor mesta na stretnutí s bratom dištriktuálnym biskupom. Napriek všetkým ťažkostiam však verím, že táto služba je veľmi potrebná a fungovanie Kanánu kladiem vo svojich modlitbách každodenne do Božích rúk.

Služba je to neľahká, máme však šikovný a ochotný personál, ktorý pomáha ťažké chvíle staroby a choroby našim obyvateľom spríjemniť a uniesť. A naši obyvatelia si môžu svoj duchovný život obohatiť. Brat farár a brat kaplán k nám chodia aj na utorkové pobožnosti či na osobné návštevy. Takmer každý piatok k nám na duchovné rozhovory zavíta brat farár Grexa. Pre niektorých to nie je nič nové, viacerí takýto duchovný rozhovor absolvujú prvýkrát v živote napriek svojmu veku. Dostáva sa im však príležitosti, aby v našom kresťanskom domove hľadali a našli Toho, ktorý je cesta, pravda aj život.

Elena Zemanová

... a nezabudni sa pekne poďakovať!

Týmito slovami sa obyčajne končilo každé vyprevádzanie, ak rodičia poslali dieťa vybaviť poďakovanie niekomu za niečo. Možno za maličkosť, možno za vzácnu službu, pomoc. Dôležité bolo nezabudnúť poďakovať. Pamätáme si všetci. Určite všetci. Ale či naozaj nezabúdame? Nezabúdame na vzácne ponaučenia z detstva?

Prosieb býva veľa. Aj v našom „Evanjeliku“, ako familiárne nazývame časopis, ktorý sa nám stal blízky. Tu sme úpenlivo prosili o pomoc aj pri príprave domova Kanaán. Prosby boli vyslyšané. Podarilo sa. Kanaán už poskytuje domov. Má svojich vďačných domácich, svojich obyvateľov. Domov to nie je len úžasné slovo. Mať svoj domov, to je úžasný pocit. A ak sa podarilo naplniť obsah tohto slova v našom Kanaáne, buď za to osobitná vďaka. Vďaka predovšetkým Tomu, ktorého sme prosili o posilu, o vytrvalosť, o trpezlivosť, o zdravie pre všetkých, ktorí sa podieľali na prestavbe takmer už „odpísaného“ starého domu. Už prvú myšlienku, nápad začať bojovať so všetkými predpokladanými aj neočakávanými nástrahami, ktoré čakali pri

odvážnom rozhodnutí o celej prestavbe, by som povýšila na osvietenie, vnuknutie od Pána. Cítili sme, verili sme a, myslím, ani raz nezapochybovali, že Pán bude na pomoci až do konca. Až do dňa, keď sme sa v Jeho mene zišli pred domovom a v jeho okolí – okolo novej, na nepoznanie vynovenej budovy Kanaánu. Posvätenie, prevzatie do užívania sa udialo počas krásnej slnečnej nedele za účasti milých a vzácných pozvaných hostí, ktorí vykonali v tejto slávnostnej chvíli potrebné na uvedenie Kanaánu do života tradičnou aj potrebnou formou. Čo je najdôležitejšie: v srdci, v duši sme precíťovali úprimnú, hlbokú vďaku za všetko. Zišli sme sa na tomto stretnutí väčšinou starší ľudia. Od čias, keď sme dostávali od našich drahých rodičov vzácne ponaučenia, ubehol dlhý čas. Vyrástli sme, dospelí sme a mnohí sme aj zostarli. A čo dnes, po dlhých rokoch? Nezabudli sme? Nezabúdame na to vzácne ponaučenie? „... a nezabudni pekne poďakovať!“

Nezabúdame. Zo srdca a duše ďakujeme.

Marta Lehotská

Naše deti

Žltý dom nedávno vynovený v starobylej úzkej uličke. Pri vstupe vás oslovia výkresy a ručné práce hýriace farbami a nič nenapovedá, že ich nemalovali a nevytvorili zdravé deti. Žijú tu malí i dospelí navždy s dušou dieťaťa. Ktovie čo sa ňou preháňa, no skromná je a vďačná za málo.

Mládenec – už muž – si vás hneď všimne a spýta sa: „Kedy budú Vianoce? Kedy sa budú piecť perníky? Kedy bude Pamiatka reformácie?“ Zapamätal si to z čias, keď mu ešte žila matka. Chodieval s ňou do kostola a na cintorín. Nevedno, či si aspoň na chvíľku zapamätal odpoveď, lebo tie isté otázky kládol každému a opakovane. Niekedy si utiera slzy a vraví: „Plačem.“ Inokedy si pýta cukrík, a keď ho

dostane, skáče od radosti.

Iný chlapec, muž sedí a sústredene vyšívá. Dlhو mu trvalo, kým sa to naučil, ale teraz to robí rád. Malé čiernovlasé dievčatko stále uteká, ale nevie kam. Inej slečne sa rozžiarila oči, keď vidí novú tvár, vystíska vás a nevie sa od vás odtrhnúť.

Vďaku a radosť vedia prejavit' väčšmi ako zdravé deti. Pri pohľade na ne vždy myslím na to, ako vychovávame v dnešnej uponáhľanej dobe naše zdravé deti. Namiesto hodnotného rozhovoru im zapneme televízor. S láskou vyberaný a kúpený darček leží nepovšimnutý, zabudnutý a odložený. Dávame im všetko, aj keď sú neposlušné. Dávame im všetko, len aby nebol krik a hádky. Ospravedľňujeme to rôznymi

negativistickými obdobiami vo vývine detí, keď neposlúchajú, ale vraj z toho vyrastú. Stáva sa, že deti našou vinou necítia potreby blízkych, vidia len seba. Musia mať najnovší model mobilu, tenisiek, trička a pod.

Nepremeškajme obdobie, keď treba formovať malé dušičky a keď sa ešte formovať dajú. Venujme im čas, čítajme im Bibliu,

rozprávky a príbehy, kde dobro víťazí a zlo bude potrestané. Deti pri pozeraní programov, v ktorých silnejší zabíja slabších, nevedia rozlíšiť skutočnosť od fantázie a aj zlý víťaz je pre nich hrdinom, ktorému sa chcú podobat'.

Z. Filová

Vyznanie

Na svete len jedno miesto je,
kde korene máš, čo vytrhnúť sa nedajú,
kde slnko svieti pre teba, vetrik inakšie veje,
sneh je bielo strieborný, a keď zmáča Ťa,
vráti ti dušu dieťaťa.

Boli a sú chvíle, keď kráčame nad svoje sily,
len Boha prosíme, aby sme vydržali, nikoho nesklamali,
a aby to tak bolo do konca našich dní.

Biblia vraví, že Boh sa s nami v snoch rozpráva.
Tak keď máme sny, nezavrhol nás, ale nás skúša, karhá, pouča.

Každý deň musím znova prosiť,
aby mi slová do úst vkladal Pán.
Tak vkladaj slová do mojich úst, Pane,
aby neboli noci bez spánku a plné vín.

Ráno začína s tým, čo musím urobiť.
Pomaly začať treba seba odsunúť do úzadia
a nie tak, ako kedysi, vidieť seba.

Život mi párkrát ponúkol cesty na výber.
Párkrát som vybrala najhoršiu z možných ciest.
Na ceste nedalo sadnúť si a cesta konca nemala.
A keď som opäť vyberala, zas som zle vybrala.
Teraz už viem, že pred cestou do Tvojich rúk
sa vložiť treba, na Teba nechať možnosť výberu,
nepochybovať a veriť treba.

Keby sa Desatoro plnilo a každý by žil podľa neho,
raj po smrti by nebol treba, veď na zemi by bolo nebo.

Čítala som dnes žalmy z Biblie.
Múdrost' v nich skrytá bola
a tak ako tým po stáročia
dušu mi posilnila.

Z. Filová

Psychické zmeny v starobe

Opýtali sme sa pani doktorky Ivety Šajgalíkovej na starobu.

Čo je vlastne staroba? Je praktickým vyústením života jedinca, keď sa človek posúva do veku, keď sa zásadnejšie menia fyziologické pochody v organizme a mení sa jeho psychika. Špecifickými znakmi je rovnako ako staroba vyznačené aj obdobie detstva, dospievania a dospelosti. Stanovila sa hranica 65 rokov ako vek, ktorý bol stanovený za hranicu nastupujúcej staroby, čo v niektorých krajinách koreluje s vekom odchodu do dôchodku. Obdobie senia nastáva vtedy, keď poškodenie fyzických a psychických zmien sa stáva manifestovým pri porovnaní s predchádzajúcimi životnými obdobiami. V priebehu tzv. normálneho starnutia ľudí aj napriek tomu, že sa u nich nezistili neurologické a psychologické poruchy, dochádza v mozgu ku štrukturálnym a funkčným zmenám. Objem mozgu sa znižuje o 7 – 8 % v porovnaní so strednou dospelosťou, klesá objem mozgu, klesá hrúbka mozgovej kôry, najviac čelná časť, zväčšuje sa objem mozgových komôr. Variabilita zistených nálezov je vysoká, ale niekedy sa nájdú aj medzi staršími jedincami neobvykle „normálne hodnoty kapacity“ mozgu a niekedy aj u mladších jedincov sú známky napr. znižovania mozgu zjavné.

Prezradte nám, k akým najčastejším zmenám dochádza v starobe?

Obdobie „normálnej staroby“ je charakterizované rôzne intenzívnymi povahovými zmenami, ktoré sa však môžu prejavovať aj pred 65 rokom života. V popredí týchto zmien býva často egocentrizmus, teda zameranie na seba, s častým hypochondrizmom, neprimeranou šetrnosťou, upozorňovaním na seba, vyžadovaním rôznych služieb, nedôverčivosťou, rozcitlivosťou až podozrievaním. Objavujú sa často poruchy pamäti, nedokážu si zapamätať nové veci, obtiažne sa rozpamätávajú na nedávne udalosti, ale funguje staropamäť, teda

vedia si z pamäti „vyložiť“ udalosti dávne, z detstva. V rozhovore bývajú často rozvláčni, zabiehajú do nepodstatných detailov, niekedy im ujde niť rozhovoru, strácajú životnú a psychickú pružnosť, sú zvýšene sugestibilní (koľko starších sa dá nahovoriť rôznym podvodníkom). V tomto období sa zvyrazňujú aj rôzne povahové zvláštnosti jedincov, známe z predchádzajúceho obdobia života.

Najčastejšími problémami, s ktorými sa stretávame v období senia, je demencia. Známe sú dva základné typy demencie, a to cievná a Alzheimerova. U oboch ide o nezvratné zmeny v mozgu, ktoré sú podkladom stavov zmätenosti, narušenia vedomia. Začiatok stavu môže byť náhly alebo postupný. Dochádza k poškodeniu poznávacích schopností, orientácie, k zhoršeniu intelektu. Sprievodnými príznakmi cievej či vaskulárnej demencie je vysoký tlak krvi, ischemická choroba srdca, ischémia mozgu, porucha metabolizmu cholesterolu či cukru. Pri Alzheimerovej demencii ide o špecifické zmeny bielkovín v mozgu.

Alzheimerova demencia sa začína väčšinou pomaly, vo veku 60 – 65 rokov, zriekavejšie aj pred týmto obdobím. Rozvíja sa postupne a podľa toho, ktorá časť mozgu je postihnutá, podľa toho sa prejavujú aj jednotlivé príznaky. S postupujúcou chorobou sa zhoršuje vyjadrovanie, slovná zásoba sa mení, znižuje sa, až jedinec nie je schopný používať reč na dorozumievanie. Stráca sa jeho schopnosť používať ruky, prsty, nevie sa najesť, stáva sa závislý od opatrovateľov. Je mrzutý, nevie ani tie veci, ktoré predtým automaticky zvládal, je nepokojný, často depresívny, často s presvedčením, že mu niekto ubližuje. Rozlišujeme štádium ľahké, stredné a ťažké. Priemerné trvanie ochorenia je osem rokov. Podobné príznaky sú aj pri vaskulárnej demencii. Demencia však môže vzniknúť aj na podklade chronického alkoholizmu, po úraze hlavy, po inom, aj infekčnom ochorení.

V Božom slove čítame: Pred šedinami povstaň, ucti si osobu starca a svojho Boha sa boj; ja som Hospodin (3. Mojžišova 19, 32). Môžeme nejako prispieť k lepšiemu prežívaniu staroby? Máme šancu sa pred spomínanými ochoreniami brániť, či im predchádzať?

Základom prevencie je zdravá strava, správny pohyb, zdravý životný štýl, pozitívne myslenie, kvalitné záujmové aktivity a dúšok čistej viery. Iste, dnes existujú aj rôzne lieky, tie však demenciu nevyyliečia, ale majú schopnosť proces spomaliť. Nesmieme zabúdať na pamäťové tréningy, na krížovky, čítanie známych aj neznámych textov a ich zamapätávanie, na stretnutia s ľuďmi a udržiavanie sociálnych kontaktov a výmenu informácií.

Iste, existujú aj ďalšie nevyzmenované diagnózy, ktoré sa špeciálne vyskytujú v období staroby, toto však nie je účelom tohto zdieľania.

Človek, pacient, spolublížny postihnutý uvedenými diagnózami je pre okolie náročný. Je však našou povinnosťou venovať mu všetko naše úsilie na udržanie jeho psychickej a fyzickej schopnosti, zvyšky jeho danosti ešte sa snažiť rozvíjať aj napriek predpokladanej neochote či obtiažnej spolupráci. Vždy existuje možnosť, ako ovplyvniť správanie, ktoré narušuje sociálne väzby. Potrebujeme len viac trpezlivosti, snahy pochopiť myslenie niekedy aj choré, niekedy aj viac limitovanej razantnosti v prístupe tak, aby snaženie viedlo k pozitívnym zážitkom u nositeľa diagnózy. Nie vždy je odmena za starostlivosť okamžitá, treba sa naučiť, že odmeny bývajú aj vzdialené a o to hodnotnejšie.

Iveta Šajgalíková

Temným údolím k výšinám

Z augustových pamätných dní najviac spomíname tie, ktoré nám priniesli sklamanie, hrôzu a smútok. Keď v bystrickom rozhlase zaznela proklamácia o začatí Slovenského národného povstania, ktorú prečítal profesor Ladislav Sára, už sa ku nám valili hordy nemeckých vojakov, aby potlačili odboj proti okupačnej moci. Začala sa likvidácia odporcov nenávideného režimu: polapených odtransportovali do koncentrákov alebo popravili. Profesor Sára zahynul na ceste pri bombardovaní vlaku. Bol to syn našej zbožnej, statočnej, všeobecne váženej cirkevníčky. Smútok a bôľ naplnil aj srdcia všetkých, ktorí sa dozvedeli o zastrelení bystrického farára, seniora Zvolenského seniorátu Jána Bakossa.

Ján Bakoss sa narodil v Pukanci r. 1895, maturoval r. 1915. Hneď po maturite odišiel na ruský front, kde bol ranený. Roku 1920 bol ordinovaný za kňaza. Od roku 1935 až do smrti bol farárom banskobystričského cirkevného zboru. Sledoval náboženský život v sovietskom Rusku, informoval o tamojšom prenasledovaní

evanjelikov. O ich potláčaní a likvidácii kňazov i cirkevných zborov. Písal o tom články do všetkých cirkevných časopisov. Redigoval *Evanjelický posol spod Tatier* i zborový časopis *Naša cirkev*. Preložil z nemčiny Marcinkovského knihu *Boj o Boha v sovietskom Rusku*.

Bakossa udali slovenskí fašisti a popravili Nemci zastrelením 31. 1. 1945. Ako hlboko veriaci sa správal určite statočne ako jeho Pán obkolesený zlosynmi (Ž 22), ako diakon Štefan, apoštolovia, mučeníci prvotnej i stredovej cirkvi, ako Ján Hus. Všetci platili vlastným životom za hlásanie pravdy proti bludom, za postoj proti skazenosti cirkvi. Vieme sa vžiť do pocitov človeka nad jamou, do ktorej o chvíľu padne vo vedomí, že zázrak sa nestane ako v prípade Daniela v levovej jame, Izraelských pred Červeným morom alebo vtáčaťa uniknutého z osídla vtáčnikov (Ž 124). A predsa stalo sa niečo nezvyčajné. Bakoss tesne pred povelom „Feuer!“ zvolal: „Do videnia bratia, na Božom súde!“ Možno sa zachveli alebo oťaželi ruky popravcov, ale salva zaznela a pripustime ako na poctu. Duch

opustil telo, vzniesol sa k nebeským výšinám. V posledných slovách prijímajúceho údel násilnej smrti je zdôraznenie bratstva a Božej spravodlivosti. Každý zločin bude súdiť Boh. Apoštol Pavel ako väzeň hovoril vládarovi Felixovi o spravodlivosti, ako aj o Božom súde a „Felix“ sa naľakal a poslal Pavla preč (Sk 24).

Po vojne otvárali masové hroby. I ten, v ktorom spočinul Ján Bakoss. Medzi pobitými identifikoval svojho farára jeho žiak, bystrický rodák, kaplán Július Madarás. Totožnosť jeho princípála potvrdila i Biblia, ktorú mal v kabáte na srdci. Možno bola prestrelená.

Bakossov náhrobný kameň na bystrickom cintoríne je dielom Dušana Jurkoviča, autora mohyly generála Štefánika na Bradle. Je na ňom nápis kovovými literami „Umřev, ještě mluví“ (Žid 11, 4). Sú to slová o zabitom

spravodlivom Ábelovi, ktorý priniesol Bohu hodnotnejšiu obeť než Kain. Je to napodiv výstižné, priliehavé. Bežná je otázka, prečo Pán Boh dáva trpieť i veriacim, dobrým. Odpoveď máme v Biblii napr. v (1Pt 4, 12): „Milovaní, nedivte sa ohňu (súženia), ktorý vás prišiel skúšať.“ Teda ide o previerku zdatnosti viery, ktorá má byť schopná zniesť akúkoľvek záťaž i smrteľnú úzkosť, lebo vo viere sme už prešli zo smrti do života (J 3, 14). A keby sa aj skrátila naša cesta, Boh nás neukráti, lebo je spravodlivý. Obeťou svojho Syna nám pripravil bohatstvo slávneho dedičstva (Ef 1, 18).

Milan Hargaš

Povstanie a naša cirkev

V roku 1943 začalo byť jasné, že Nemci vojnu prehrajú. Československá exilová vláda mala zmluvne s veľmocami zaručenú obnovu Československa v predvojnových hraniciach. To znamenalo aj prinavrátenie južných oblastí Slovenska, ktoré boli v r. 1938 zabrané Maďarskom. Ťažko si aj predstaviť, čo by sa bolo stalo, keby boli vojnu vyhrali Nemci, veď také Košice či Lučenec by už nikdy neboli slovenské.

Pravdaže, obnovenie Československa podľa predvojnovej ústavy by znamenalo aj renesanciu centralizmu a zotrvanie na ideológii československého národa. To už nezodpovedalo stavu, v ktorom sa slovenská spoločnosť nachádzala. Na základoch vojnovej Slovenskej republiky sa nedalo stavať. Jednak tu bolo hlboké spojenie s nacistickým Nemeckom, jednak desaťtisíce zamordovaných občanov židovského pôvodu. Navyše na demokratickú obnovu nemohol slúžiť totalitný model založený na jedinej slovenskej strane a aj tá bola budovaná na vodcovskom princípe. Veď aj ten vodca vyhlásil: „Nemci vojnu prehrajú, osud slovenského národa je v Božích rukách.“ Žiadne východisko pre národ však nenašiel. O medzinárodnom postavení

Slovenska svedčí epizóda z Londýna. Keď si poslanec slovenskej národnosti Valo vyžiadala prijatie u predsedu exilovej vlády Msgr. Šrámka, tento mu povedal: „Vy Slováci tu musíte chodiť po špičkách.“

V tejto situácii ilegálna Slovenská národná rada pripravovala ozbrojené povstanie. Možno diskutovať o príprave finančnej a hospodárskej, ktorá bola vynikajúca. Možno diskutovať o príprave vojenskej, ktorá sa nezavrhla podľa predstáv. Najvýznamnejším faktorom, ktorým Povstanie natrvalo zasiahlo do budúcnosti slovenského národa, však bola požiadavka obnovy Československa ako demokratického štátu dvoch rovnoprávných národov – Čechov a Slovákov. Vyhlásila ju povstalecká SNR dňa 1. septembra 1944.

SNR vyslala delegáciu (Novomeský, Ursíny, Vesel) do Londýna za prezidentom Benešom. Po zložitom rokovaní Eduard Beneš ustúpil od koncepcie československého národa a uznal koncepciu dvoch národov. Pravdaže, prezident ustúpil v dôsledku situácie vytvorenej Povstaním. Vystihuje to opäť príbeh poslanca Valu. Keď sa Valo dozvedel o Povstaní, zahlásil

sa u predsedu vlády, aby mu povedal: „My Slováci už po špičkách chodiť nebudeme.“

V príprave Slovenského národného povstania a v protifašistickom odboji vôbec hrala naša cirkev významnú úlohu. Je napr. známa aktivita našej cirkvi pri záchrane židovských spoluobčanov. Banská Bystrica mala 2 kňazské stanice, v tom čase sa vo funkcii úradujúceho farára rok po roku striedali Ján Bakoš a Juraj Holčík. Pravda, Bakoš bol zároveň seniorom Zvolenského seniorátu, preto sme v Bystrici mali seniorálneho kaplána. V tejto funkcii účinkoval najprv Július Madarás a po ňom Samuel Velebný. Už len títo štyria statoční kňazi pokrstili nie menej ako 700 občanov židovského pôvodu.

Analogická situácia bola v celej ev. a. v. cirkvi na Slovensku. Jej vedenie sa obrátilo v r. 1941 na prezidentskú kanceláriu so žiadosťou, aby prezident udelil všetkým pokrstným Židom výnimku, aby neboli transportovaní zo Slovenska. Je zaujímavé, že v tom istom čase a v tej istej veci sa na slovenskú vládu obrátil Vatikán. Žiaľ, obe petície boli neúspešné.

Viacerí evanjelickí kňazi boli väznení (napr. neskorší biskup Fedor Ruppeltdt), naše tlačoviny boli trvalo centralizované, pozastavované a celý tento proces vyvrcholil vážne myslenným návrhom na zákaz ev. a. v. cirkvi. Podľa svedectva biskupa Samuela Štefana Osuského sa nás účinne zastal vtedajší minister

školy Jozef Sivák; naša cirkev preto po vojne intervenovala pri jeho eventuálnom potrestaní.

S pribúdajúcimi dňami v r. 1944 sa celá slovenská spoločnosť revolucionizovala, pričom evanjelici hrali poprednú úlohu. Najmä evanjelické fary boli centrami povstaleckých priprav. Tak hronsecký farár Pavel Hronec bol povolaný na vojenské cvičenie, aby jeho pohyb po Veliteľstve pozemných vojsk nebol nápadný, a tak mohol byť spojku medzi vojenským veliteľom Povstania Jánom Golianom a neskorším spolupredsedom povstaleckej SNR Vavrom Šrobárom.

Predsedníctvo nášho ev. a. v. bystrického cirkevného zboru v tom roku tvorili Ján Bakoš a Viliam Paulíny. Paulíny bol generálnym riaditeľom Stredoslovenskej banky. Za Povstania bol Ján Bakoš členom Revolučného národného výboru, Viliam Paulíny poverenikom SNR pre financie. Obaja skončili na nacistických popravisťkách.

Po roku 1945 sa všelijako menili režimy, ale základné výsledky Povstania zostali. Dnešné začlenenie Slovenskej republiky do Európskej únie je vlastne naplnenie toho, čo žiadala Deklarácia SNR v r. 1944: „*Slobodný a demokratický život národom celého sveta a tak i nášmu malému národu.*“

Beloslav Riečan

Indiánsky deň detí

Hoci všetky detičky sveta oslavujú svoj deň 1. júna, v našom cirkevnom zbore sme sa ho rozhodli osláviť v sobotu 13. júna 2009 v krásnej farskej záhrade. Zišli sme sa skoro ráno, aby sme deti aj s rodičmi a starými rodičmi mohli privítať o 9:00 h. Keď sa maličky zapísali na

maľované indiánske pierka a pomaľovali sme im tváre, zapojili sa do hry na bizóna. Vybehání a uvoľnení si potom posadali a brat farár Daniel Košťal všetkých privítal. Na úvod sme si zaspievali s našou zborovou kapelou pár pekných detských piesní a potom sme si vypočuli „indiánsku tému“, kde sme sa dozvedeli o misionárovi **Williamovi Cameronovi Townsendovi**. Práve meno tohto muža bolo spojené s témou dňa: bol to Američan, ktorý už ako mladý muž pociťoval potrebu slúžiť Bohu a šíriť jeho slovo. Pracoval pre Biblický dom v Los Angeles (USA), kde neskôr dostal ponuku odísť

do Guatemaly predávať Biblie a oboznamovať ľudí s evanjeliom.

Lenže naskytla sa mu iná možnosť: zistil, že v Guatemale nehovoria ľudia len po španielsky. Tu žije veľa rôznych indiánskych kmeňov, ktoré majú vlastnú reč. Zistil, že aj títo ľudia túžia spoznať Pána Boha, ale nemajú si ako prečítať Jeho slovo, totiž oni nemajú písomnú podobu svojej reči.

A tak sa začal učiť ich jazyk, neskôr aj prekladať Novú zmluvu.

Keď bola po desiatich rokoch dokončená, indiáni mu boli nesmierne vďační. Teraz vedeli, že aj ich Pán Boh miluje, lebo sa im prihovára ich jazykom. On miluje všetkých ľudí na svete, a tak je dôležité, aby každý mal možnosť prečítať si Bibliu vo svojom rodnom jazyku.

William C. Townsend išiel ďalej, do iných krajín: Peru, Mexiko. Pomáhal rôznym indiánskym kmeňom pri preklade Biblie. Neskôr založil Wycliffovu spoločnosť prekladateľov Biblie (Wycliff Bible Translators), ktorá pracuje po celom svete dodnes. Ich cieľom je, aby do roku 2025 boli začaté projekty prekladov vo všetkých jazykoch, ktorými ľudia na svete hovoria.

Janka Sokolová po téme naučila deti veršik:

„Boh chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu“ (1Tim 2, 4). Deti sa ho naozaj pekne naučili, na druhý deň sme ich skúšali na besiedke a vedeli ho.

Potom sa deti rozdelili do 3 indiánskych kmeňov a rozbehli sa plniť prvú časť úloh, ktoré mali na rôznych stanovištiach: lezenie, kvíz, indiánsky tanec, balónový les, tajné písmo, hádanky... Kým deti plnili druhú časť úlohy **hľadanie indiánskeho pokladu**, dospeli sa presunuli do druhej časti záhrady,

kde sa už všetko pripravovalo na opekanie. Šikovné mamy a ocovia nám pomohli pripraviť oheň, narezať špekáčiky a ražne. Unavené a hladné deti si potom prišli opieť svoj „obed“, niektorí skúšali viackrát, lebo občas im „obed“ skončil v ohni, ale aj tak všetkým chutilo.

Bol to skvelý deň. Pán Boh nám doprial aj pekné počasie. Deti si našli nových kamarátov, všetci sme sa cítili veľmi dobre, mnohým z nás sa ani nechcelo odísť... Všetkým, ktorí pomohli pripraviť tento nádherný deň, **ďakujeme**: prípravnému výboru, bratovi farárovi a sestre farárke, bratovi kaplánovi, kapele

Crossroad, dorastencom, rodičom... Tešíme sa na ďalšie spoločné stretnutie.

Katarína Hricová

Vítazný beh pod Poľanou

Náš život má mnoho prirovnaní. Jedným z nich je beh. Najlepšie je, ak si môžeme na konci povedať, že ten náš život sme nepremárnili. Ešte lepšie je, ak sa môžeme cítiť ako víťazi. Je dobré, ak sa snažíme bežať víťazne už od nášho detstva.

Rok apoštola Pavla, apoštola bežiacieho s Bohom, sme ukončili s deťmi táborom venovanému jeho životu – Vítazný beh. Miestom pre tábor, ktorý sa konal v dňoch 27. – 31. 7. 2009, sme zvolili dolinu Kyslínky pod Poľanou. Na štart Vítazného behu sa postavilo 37 malých odvážnych pretekárov. Družstvá mali názvy podľa zborov, ktorým písal Pavol: Filipania, Korintania, Tesaloničania a Rimania. Každé malo krásnu vlajku, ktorú museli niesť so sebou. Zápolili medzi sebou v rôznych disciplínach, napríklad: Odkiaľ som?, Novinárska hra či Rímska hra. Tie menili každý deň p o r a d i e n a pomyselnej trati. Jedno poobedie sme sa vybrali na poldenný výlet o b d i v o v a ť vyhasnutý kráter Poľany.

K a ž d ý večer sme sa zoznamovali so životom apoštola Pavla. Od jeho strenutia s Ježišom pred Damaskom cez jeho misijné cesty až po jeho smrť. Vždy sme si aj zaspievali a naučili sa

biblický veršik. Okrem toho sme sa starali celý deň ako anjelikovia o niekoho, koho sme si vytiahli večer po tème.

Hoci sme súťažili medzi sebou, myslím, že sme dobehli všetci ako víťazi nášho tábora. Boh chce, aby sme s Ním nežili len jeden týždeň, ale celý náš život. On nám ho dáva skrze Ježiša Krista každému, kto prijme Jeho pozvanie. Pozval aj Pavla, deti v tábore, každého človeka. Beh s Ním nie je ľahký ani bezstarostný, nehovorí, že nebudeme unavení, že sa nepotkneme, ale On je ten, kto je stále s nami, kto nás posilňuje, kto nás zdvíhne.

Vďaka Bohu za tento tábor, kde sme mohli s Ním prežiť požehnaný čas. Aj za to, ako si vie používať ľudí už od mladosti, čo sme mohli vidieť na „vedúcej“ či duši tábora Janke Sokolovej, ktorá prispela veľkou mierou k z d a r n é m u priebehu. O pestrý a veľmi chutný jedálničiek sa nám postarali manželia Turekovci, čím si vypýtali miesto v tábore aj na budúci rok. Vďaka patrí všetkým v e d ú c i m i všetkým, ktorí a k o k o ľ v e k prispeli.

Tibor Molnár

Letecká párty

V sobotu 24. 10. 2009 sa v evanjelickom zborovom dome zišlo 21 detí na špeciálnu udalosť. Leteckú párty pre nás deti zorganizovali Janka Sokolová, Soňa Kozová a Katka Hricová. Zoradili nás podľa výšky (hoci som bola najstaršia, bola som iba štvrtá najvyššia) a porozdeľovali do troch rôznofarebných skupín. Pomodlili sme sa, aby sa nám toto popoludnie vydarilo, a mohli sme začať. Vďaka tomu, že naše „lietadlo“ meškalo, hrali sme sa hry. Papierovým lietadielkom sme mali zhodiť téglík od jogurtov (organizátorky museli byť prejedené jogurtmi). Vtipné bolo hlavne to, ktorým smerom lietali lietadielka. Každým, ale nie a nie niečo zhodiť. Samozrejme, niektorým sa aj darilo. Keďže náš let znovu odložili, lúštili sme tajničku veľmi zaujímavým spôsobom, ktorý radšej ani nebudem vysvetľovať. Výsledok bol: „Boh Ťa

povedie krok za krokom“. Porozprávali sme sa, čo to znamená, ale to už bol čas odletu. Každý dostal „palubnú vstupenku“. Nastúpili sme do imaginárneho lietadla (stoličky zoradené v dvojradoch). Niektoré deti vysvetlili zapnutie pásu, použitie kyslíkovej masky alebo vesty a ukázali núdzové východy. Janka nám porozprávala príbeh o žene-pilotke, ktorá chcela lietať, ale aj pomáhať ľuďom v núdzi.

Dvaja muži prišli s myšlienkou, že môže prevážať misionárov ponad hustý prales k africkým domorodcom, inak by im cesta trvala niekoľko dní, ba až týždňov. Kúpiť si lietadlo, ale aj nájsť peniaze a odvahu jej pomohol Pán Boh. Vrúčne sa modlila a On vedel, že má dobrý úmysel.

Pred pristátím boli ešte turbulencie, občerštenie a potom sme mohli vystupovať. Na záver bolo vyhodnotenie súťaží a aj nejaké odmeny. Modlitbou sme Bohu poďakovali za krásne popoludnie a pomaly sme sa začali rozchádzať. Niektorí ešte zostali a dávali si dezert alebo sa bláznili. Aj ja chcem poďakovať Bohu, že máme Janku, Soňu a Katku, a za to, že sú také tvorivé a zároveň úžasné osoby. Dúfam, že väčšina besiedkarov aj nebesiedkarov so mnou súhlasí a že bude ešte veľa takýchto super párty.

Livia Búliková, žiačka tercie (III.A)
Evanjelického gymnázia
v B. Bystrici

Skoro ako v lietadle

Za oknami vonku lietali v jesennom počasí listy zo stromov a vo vnútri malé lietadielka. Najskôr len papierové, ktorými mali deti za úlohu zhodiť pyramídu z plastových téglíkov. Okrem papierových lietali aj lietadielka na diaľkové ovládanie.

Letecká párty sa konala v miestnosti pekne vyzdobenej modrými a bielymi balónikmi, ktoré pripomínali obláčiky. Steny ozdobovali lietadielka vystrihnuté z farebného papiera.

Deti víтали tri pekné dievčatá oblečené za letušky, ktoré sa postarali aj o zaujímavý program. Celá párty sa začala čakáním na letisku na lietadlo do Novej Guiney, ktoré malo meškánie. Počas čakania na lietadlo deti zamestnávali rôzne súťaže. Čakanie na letisku si spríjemnili aj hudbou a spevom na chválu Hospodina. Spolu s deťmi sme si zaspievali piesne Je veľký náš Boh, Požehnané meno má Pán, O hlúpom mužovi, ktorý staval svoj dom na piesku, Pán Boh ľúbi malé koniky. Pri poslednej

piesni mohli deti dopíňať akékoľvek zvieratko.

Deti súťažili v troch skupinách. Každá skupina mala pridelenú jednu letušku. Deti boli rozdelené do troch skupín podľa farieb na oranžovú, ružovú a zelenú skupinu. Aby bolo všetkým jasné, kto do ktorej skupiny patrí, boli letušky aj jednotlivé tímy označené príslušnou farbou. Letušky mali označenie na oblečení a deti mali z farebného papiera vystrihnutý prívěsok v tvare lietadielka.

Na jednej zo stien boli zavesené tri šarkany, ktorých chvosty poslúžili ako tabuľka výsledkov. Letušky na chvosty šarkanov priviazali stužky vo farbe družstva, ktoré vyhralo konkrétnu súťaž.

Keď sa všetci čakajúci na letisku dočkali lietadla, nasledovala vstupná kontrola a modlitba pred odletom, aby sa všetko dobre skončilo a všetci doleteli v poriadku. Po nástupe do lietadla si každý musel sadnúť a pripútať sa farebnými papierovými stužkami. Let d e ť o m spríjemnilo čítanie príbehu o misionárskej letkyňi Betty

Greenovej (1920 – 1997), ktorá spojila lásku k lietaniu s láskou ku Kristovi a pomocou krídel slúžila Bohu všade tam, kam ju krídla odniesli. Na ilustráciu príbehu poslúžila videoprojekcia obrázkov k čítanému textu.

Po malom občerstvení, ktoré sa podávalo počas letu, sa deti formou hry naučili zlatý veršik: „Na všetkých svojich cestách Ho poznávajú a On ti urovná chodníky“ (Príslovia 3, 6). Veršik mali letušky napísaný aj na farebnom označení, ktoré mali pripnuté na oblečení.

Keď sa let úspešne skončil a všetci šťastne pristáli v cieľi, začali lietať lietadielka na diaľkové ovládanie a malá izbová helikoptéra. Ovládanie helikoptéry si mohli všetci priamo vyskúšať, z čoho mali veľkú radosť nielen tí malí, ale aj veľkí (otekovia). Aká by to bola letecká párty bez lietajúcich strojov, aj keď len na diaľkové ovládanie.

Práve v ten deň, keď sa konala letecká párty, mala jedna z letušiek narodeniny. Na záver ju čakalo milé prekvapenie v podobe tortičky so sviečkami, ktoré boli zapichnuté, ako inak, v m a l ý c h rôznofarebných lietadielkach. Darčeky neobišli ani deti, každé dostalo odmenu, niečo na čítanie a niečo sladké na zahryznutie.

Daniela Kozová

Predstavujeme členov kapely CrossRoad Marián „Majo“ Filipko

V našej kapele mám pozíciu bubeníka. Na bubnoch hrám už 5 rokov a hrám na ne rád. Do našej kapely som sa nedostal náhodou...

V 6. ročníku základnej školy som, samozrejme, chodil na náboženskú výchovu, kde som stretol br. farára Koštiala, ktorý sa pýtal na naše koničky. Keď sa prišlo na to, že „chodím na bubny“, tak sa ma opýtal, či nechcem hrať v kapele. Ja som súhlasil, a tak som sa s Ľubošom Balážovičom a Janom Valkom stretol u mňa doma. Ľuboš a Jano sa rozbalili v mojej izbe. Mali sme vtedy u mňa 2 malé repráčky a starú gitaru aj s našou prvou basou. Samozrejme, chalani chceli vedieť, ako viem hrať na bubnoch, a tak som im zabubnoval. A potom sme už iba hrali a hrali. Neskôr som sa stretol aj s ostatnými „kapelákmi“. Okrem toho, že hrám na bubnoch, začal som písať aj piesne na chválu Božiu.

Ako vznikala pieseň *Vďaka Bože*?

Túto pieseň som napísal po jednej veľmi príjemnej skúške kapely CrossRoad. Námetom pre túto pieseň bolo to, že som si predstavil, ako som išiel zo skúšky domov v úplnej tme. Keď som prišiel domov, pochytila ma túžba niečo napísať. A tak som zobral papier, ceruzku a písal som. Najprv som napísal prvú slohu, potom som napísal refrén a hneď aj druhú. Keď som to dal prečítať mojej starej mame, bola zo mňa v úžase a chválila ma za to. Nakoniec som dostal odvalu a ukázal som to Ľubošovi. Ten prišiel o 2 týždne s tým, že má hotovú pieseň. Keď mi to zahral na klavíri, bol som v nemom úžase, ako perfektne tú pieseň urobil...

Vďaka Bože

S: Keď idem sám a tmou,
tak idem iba za Tebou.

Nebudem sa zlého báť,
lebo Ty pri mne budeš stáť.

Pomôžeš mi prejsť tmavým chodníkom
a ja budem Tvojím verným služobníkom.
Ďakujem, že Ty tu pri mne stále stojíš
a že mojich protivníkov sa nikdy nebojíš.

R : Vďaka Bože, že si tu s nami.

Vďaka Bože, že nie sme sami.

Vďaka Bože za to, že mi odvalu dávaš.

Vďaka Bože za to, že ma s nikým
neporovnávaš.

S: Teraz idem stále s Tebou,
nebojím sa zlých démonov.

Trávim s Tebou svoj voľný čas
a darujem Ti svojho srdca časť.

R : Vďaka Bože, že si tu s nami.

Vďaka Bože, že nie sme sami.

Vďaka Bože za to, že mi odvalu dávaš.

Vďaka Bože za to, že ma s nikým
neporovnávaš.

Stretnutie spevokolov Zvolenského seniorátu v našom chráme

V nedeľné popoludnie dňa 11. 10. 2009 sa v banskobystrickom chráme Božom konalo stretnutie spevokolov Zvolenského seniorátu. Stretnutie otvorili senior ZS Peter Ján Soták a seniorálny dozorca Slavomír Hanuska. Úvodnú

Cez spievané piesne sme sa všetci spoločne stretli so živým slovom Božím, zvestovaným aj v takejto podobe, vnímali sme Božiu blízkosť a prijali sme tak cez toto stretnutie Božie požehnanie pre naše životy.

pobožnosť vykonal farár Ján Jakuš zo Slovenskej Ľupče a zvestou slova Božieho sa prihovril na základe Žalmu 101. Vystúpenie spevokolov obohatil sprievodným slovom farár Ján Čáby z Ostrej Lúky.

Na stretnutí vystúpilo 6 spevokolov. Ako prvý vystúpil detský spevokol z CZ Ostrá Lúka. Po ňom nasledovali spevokoly z cirkevných zborov Ostrá Lúka, Radvaň, Slovenská Ľupča, Zvolenská Slatina a spevokol z domáceho cirkevného zboru Banská Bystrica.

V závere stretnutia všetkým účinkujúcim poďakovala predsedníčka VMV ZS Andrea Valentová a senior ZVS udelil Áronovské požehnanie.

Po časti v chráme Božom sme mohli stráviť čas pri občerstvení a spoločných rozhovoroch v priestoroch zborového domu. Sme vďačí Pánu Bohu za príležitosť schádzať sa pri Jeho slove aj na takýchto podujatiach.

Andrea Valentová

Adventný koncert Jiřího Zmožka

V predvečer 2. adventnej nedele 5. decembra 2009 sme sa v našom chráme Božom stretli na koncerte hudobného skladateľa, textára a speváka Jiřího Zmožka. Písal piesne pre Karla Gotta, Hanu Zagorovú, Helenu Vondráčkovú,

Mariu Rottrovú, Michala Tučného... Z nich sú dodnes veľmi populárne hity: *Zvonky štěstí; Už mi, láske, není dvacet let; To musím zvládnout sám; Tam u nebeských bran; To býval ráj* a iné. Niektorí menovaní speváci spolu s ním spievali

po celom svete. Volali ho Král dobrej nálady. Jeho firma s nahrávkami ľudovej hudby po revolúcii prosperovala až do jej krachu. Nasledoval pád až na samé dno, nemocnice, myšlienky na samovraždu.

Záchranou pre neho ako pre mnohých iných ľudí v podobnej situácii bola viera v Boha. Sám hovorí, že sa znovu narodil a začal nový život. To, myslím, mohol každý vidieť, kto poznal jeho piesne do r. 1994. Keď prišiel niekto za známym hitom, tak bol isto

prekvapený, že ho nepočul. Ten, ktorého prezývali kráľom dobrej nálady, teraz spieva o Kráľovi kráľov – Ježišovi Kristovi. Večer, ktorý sme spolu strávili, bol jedným veľkým svedectvom človeka, ktorého život sa úplne zmenil tým, že spoznal Ježiša Krista. Ako sám hovorí, dovtedy písal pesničky o láske a teraz píše piesne o Láske. Celý večer počas dvoch blokov sme to mohli počuť. V prvom bloku sme

počuli novšie piesne „z kresťanskej“ a tiež i niektoré piesne z posledného albumu *Cesta ke štěstí*. Tu zarezonovala asi najviac u všetkých poľská pieseň *Gdy na ten swiat* (u nás známa ako *Nebeský Bože*) a krásny duet s Igorom

Mamojkom *Otče můj* z muzikálu *Návrat strateného syna*. Vzkriesenie svojej manželky zažil Jiří Zmožek, keď ešte pred hodinou ležala v horúčke v posteli. Pridala sa k mužskej dvojici, ktorá spievala chvály Bohu dovtedy pred oltárom. Koncert zakončili piesňou

pre dospelých *Už mi láska není 20 let* a pre deti *Maličký*, ktorú si vyžiadal malý Filipko. Túto pieseň možno nielen spievať, ale i ukazovať. Pridali sa všetky generácie.

Brat farár Košťal poďakoval za nás všetkých za požehnaný večer, nielen za chvály, ale i zvestované Slovo Božie.

Tibor Molnár

Ďakujeme firme Univerzálna stavebná spoločnosť, menovite pánovi Ing. Trenčanovi, za rekonštrukciu nárožia evanjelického areálu, ako milodar pre Cirkevný zbor ECAV Banská Bystrica a prajeme veľa úspechov v ďalšej práci.

Milodary na Centrum zborovej diakonie Kanaán

Magdaléna Okál'ová (22. 4. 2009) 20 €; Marta Puskeilerová (24. 4. 2009) 330 €; Milan Hudec (24. 4. 2009) 28 €; Bohuznáma rodina (30. 4. 2009) 30 €; Eva Škamlová (6. 5. 2009) 40 €; Zuzana Rezníčková (6. 5. 2009) 50 €; Molnár Tibor (11. 5. 2009) 20 €; Daniel Búlik (25. 5. 2009) 50 €; Pajtášová Blanka (10. 6. 2009) 20 €; Petianová Blanka (11. 6. 2009) 50 €; Ondrej Hynko (22. 6. 2009) 20 €; Anna Briešková s manželom Stanislavom (24. 6. 2009) 10 €; MUDr. Šajgalíková (25. 6. 2009) 20 €; Ján Ondrejko s rodinou (29. 6. 2009) 10 €; Beloslav Riečan (14.1.2009 – 14.7.2009) 511,19 €; Ján Benka s manželkou Annou (15. 7. 2009) 50 €; Daniela Nováková s rodinou (15. 7. 2009) 10 €; Marta Habžanská s rodinou (15. 7. 2009) 10 €; Ľudmila Polčová s rodinou (15. 7. 2009) 10 €; Darina Kapustíková (17. 7. 2009) 50 €; Bohuznáma sestra (17. 7. 2009) 20 €; Pavel Švihra s rodinou (20. 7. 2009) 50 USD (= 33,99€); Samuel Rusko (4. 8. 2009) 10 €; Viera Surovcová (13. 8. 2009) 30 €; Libuša Riečanová (13. 8. 2009) 20 €; Elena Kamasová (24. 8. 2009) 15 €; Bohuznámy brat (24. 8. 2009) 150 €; Rodina Vančová (24. 8. 2009) 100 €; Šoóšová Mária (25. 8. 2009) 50 €; Bohuznáma sestra (14. 9. 2009) 20 €; Viera Veljačiková (21. 9. 2009) 20 €; Mária Vígašová (22. 9. 2009) 50 €; Jolana Cambelová (24. 9. 2009) 25 €; Katarína Durajová (2. 10. 2009) 50 €; Štefan Heinz a priatelia venujú (10. 11. 2009) 300 €; Bohuznáma sestra (27. 11. 2009) 20 €, Bohuznáma sestra (13. 12. 2009) 30 €.

Ďakujeme darcom na Banskobystrický evanjelik

Filiálka Sásová (22. 4. 2009) 10 €; Milan Dzúrik s manželkou Irenou (27. 4. 2009) 10 €; Filiálka Nemce (12. 5. 2009) 16,25 €; Matulová (12. 5. 2009) 10 €; Irena Filadelfiová (18. 5. 2009) 10 €; Rodina Beňuchová (18. 5. 2009) 10 €; Milka Holeschová (29. 7. 2009) 20 €; Mária Valentová (12. 9. 2009) 50€; Viera Veljačiková (21. 9. 2009) 20 €; Jolana Cambelová (24. 9. 2009) 20 €; Ondrej Hynko (30. 9. 2009) 15 €; Emília Heclová (22. 10. 2009) 10 €; bratia a sestry z DOS Krivánska (15.11.2009) 11 €, Bohuznáma sestra (13.12.2009) 20 €.

Dorastový a mládežnícky tábor, Kyslinky 08/2009

Cirkevný príspevok v roku 2009

Členovia cirkevného zboru

**do 18 rokov 2 €;
18 – 65 rokov 7 €;
nad 65 rokov 4 €.**

Výšku Cirkevného príspevku upravuje zborový konvent a je záväzný pre všetkých členov CZ rovnako.

Kartotéka členov cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica

Všetkých bratov a sestry, ktorí a ktoré žijú na území Cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica, prosíme, aby si prevzali na farskom úrade alebo v chráme kartotečný lístok, vyplnili ho a odovzdali na farskom úrade. Každý pokrstený člen Cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica má mať svoj vlastný kartotečný lístok. Evidencia sa robí s cieľom zistiť presný počet členov Cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica.

„A toto je dôvera, ktorú máme v Ňom, lebo o čokoľvek prosíme podľa Jeho vôle, počuje nás.“ 1. Jánov 5,14
„Duševná kozmonautika objaví nové svety.“ Pavol Strauss

Otvárate zbierku modlitieb Keď chýbajú slová. Modlitby, ktoré obsahuje, zámerne nie sú zakončené slovom „Amen“. Je to výraz pozvania, aby človek, ktorý sa modlí, pripojil k formuláciám modlitieb zaznamenaných v tejto knihe aj vlastné slová. Už názov publikácie upozorňuje na skutočnosť, že kniha modlitieb, ktorú držíte v rukách, nechce a nemá nahradiť modlitby formulované vašimi slovami.

No predsa sú situácie či obdobia, keď nejednému človeku vo viere dochádza dych; jednoducho, keď chýbajú slová. Vtedy na „rozdýchanie“ modlitebného života (Peter Dubec) môžu pomôcť práve modlitby vyslovené — napísané inými. Modliť sa ich nie je menej zbožné, ako prihovárať sa Bohu vlastnými slovami. Veď aj náš Pán, Ježiš Kristus, sa modlil na kríži modlitbu „z knihy“ - 22. žalm z biblickej knihy Žalmov. Zanechal nám tiež inú modlitbu: „Otčenáš“, ktorý je dnes v knihe či knihách zaznamenaný v Evanjeliu podľa Matúša (6, 9 - 13) a v Evanjeliu podľa Lukáša (11, 1 - 4). Práve pevne (knižne) formulované modlitby sa nám môžu stať „železnou zásobou“ pre okamihy, keď chýbajú slová.

Napísané modlitby nám môžu pomôcť aj ako určité antisklerotikum — prostriedok proti zabúdaniu na to, čo vo viere dní ľahko uniká našej pozornosti. Veď kto z nás, ktorí sa modliame, sa už nepristihol pri tom, že jeho modlitby krúžia len okolo neho, jeho vlastných starostí, túžob a potrieb? Rozličné témy, ktoré táto zbierka modlitieb prináša, mienia byť inšpiráciou — podnetom k sústredeniu sa aj na to a na tých, čo/ktorých v našich modlitbách ľahko strácame zo zretela.

Väčšina modlitieb v knihe pochádza zo srdca i pera ordinovaných i neordinovaných členov súčasnej Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. Sme si však vedomí, že Kristovu cirkev spolu s ňou tvoria aj kresťania iných vierovyznaní či kresťania žijúci za hranicami Slovenska. Preto v zbierke nájdete aj modlitby autorov z iných cirkví i krajín, najmä z Čieška a Švédska. Cirkev tvoria žijúci i nežijúci. Z tohto dôvodu je jedna kapitola knihy venovaná aj - verím, že podnes aktuálnym — modlitbám od už nežijúcich autorov.

Kozmonautika objavuje nové svety - aj tá duševná (Pavol Strauss). Kiež vám i modlitby obsiahnuté v tejto knihe pomôžu objaviť nové Božie svety a budete posilnení vo viere, láske i nádeji. Veď modlitba má svoje zaslúbenie (1. Jánov 5, 14).

Martin Šefranko, zostavovateľ

*Voľne prevzaté z Knihy modlitieb
Keď chýbajú slová*

TITUL DO KNIŽNICE

BANSKOBYSTRICKÝ EVANJELIK

Časopis Cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica. Redakcia a administrácia: Ev.a.v. farský úrad, Lazovná 42, Banská Bystrica. Redakčný kruh: Daniel Košťal, Slávka Košťalová, Elena Zemanová, Andrea Valentová, Marta Lehotská, Matej Žilák. Fotografie: Tibor Molnár. Jazyková úprava: Ivan Očenáš. Tlač: Esprint, s.r.o. Banská Bystrica